EKİM

Bütün Ülkelerin Proleterleri, Birleşin!

TÜRKİYE KOMÜNİST İŞÇİ PARTİSİ Merkez Yayın Organı

Sayı: 321, Ocak 2020

Halk hareketleri, işçi sınıfı ve devrimci parti

2019'un Ekim ayı dünyanın dört bir yanında birbiri ardına patlak veren halk hareketleriyle sarsıldı. Şili'den Lübnan'a, Irak'tan Endonezya'ya, Ekvator'dan Haiti'ye, bir dizi ülkede gerçekleşen ve günlerce süren militan kitle eylemlerine, Kasım ayında bu kez İran ve Kolombiya eklendi. Bunlara gençliğin çevresel yıkım ve iklim krizi üzerinden dünya ölçüsünde yaygınlaşan eylemleri eşlik etti. Aralık ayında cinsel ezilmişliğe, baskı ve teröre karşı ayağa kalkan Şilili kadınların eylemleri tüm dünyada yankılanırken, Fransa'da da işçi sınıfı etkili bir genel grevle mücadele sahnesinde yeniden yerini aldı. Ardından Finlandiya gibi durgunluğu ile ünlü bir ülkede yüzbin işçi greve çıktı...

Komünistler daha 1997 yılı başında, o dönemin dünya ölçüsündeki verilerinden yola çıkarak, "Dünya ölçüsünde proleter kitle hareketinin büyüyeceği ve isyanlara varan halk hareketlerinin çoğalacağı bir döneme girmiş bulunuyoruz" tespitini yapmışlardı. Kitle hareketlerinin henüz sınırlı olduğu bir evrede yapılan bu tespit, sistemin yapısal çelişkilerinden hareket ediyor ve uzun yıllar içinde oluşan birikimin tahliline dayanıyordu. Sözkonusu değerlendirmede, olaylar tarihsel bir perspektifle ele alınıyor, insanlığın yeni bir tarihsel döneme girmekte olduğu vurgulanıyordu. O günden bugüne yaygınlaşan proleter kitle hareketleri ve halk isyanları da bu tarihsel dönem değerlendirmesi içinde anlamlandırılıyordu.

2019'un son üç ayının yukarıdaki örnekliklerimizle sınırlı kalmayan halk hareketleri ve bütün bir yıla yayılan çok sayıda kitle eylemlilikleri, sözkonusu değerlendirmenin ne denli isabetli olduğunu bir kez daha ve çok daha somut bir biçimde ortaya koymuş bulunuyor.

Sosyal kutuplaşma derinleşiyor, sınıf çelişkileri keskinleşiyor!

Onyıllardır belli aralıklarla patlak veren ve yaygınlaşan, yer yer halk isyanları boyutlarına ulaşan kitle hareketlilikleri kendini her bir ülkenin özgünlükleri üzerinden ortaya koysa da, tümünün kaynağında ağırlaşan sosyal-siyasal sorunlar bulunduğu tartışmasızdır. Yanı sıra, yine bizzat kapitalizmin kaynaklık ettiği ve derinleştirdiği sorunlar üzerinden (çevre, kadın sorunu vb.) oluşan büyük bir tepki birikimi var ve belli aralıklarla bunlar da dünya ölçüsünde geniş çaplı kitle eylemleri olarak kendini dışa vurmaktadır.

İşçi sınıfı ve emekçi kitleler, kapitalizmin 1970'lerin ortasında derinleşen bunalımına çözüm olarak '80'li yılların başında gündeme getirilen, '90'lı yıllarla birlikte "küreselleşme" adı altında yeni boyutlar kazanan neo-liberal saldırı politikalarına, bu politikaların uygulayıcısı hükümetlere karşı giderek yaygınlaşan ve kitleselleşen eylemliliklerle ayağa kalkmaktadır. Azgın bir sömürüye, açlığa, sefalete ve işsizliğe mahkûm edilen emekçi katmanların günden güne büyüyen öfke ve tepkisini dizginlemek giderek

güçleşmektedir.

Kapitalizmin üstesinden gelemeyeceği çelişkilerinin ürünü olarak patlak veren ekonomik-mali bunalımların bitip tükenmeyen faturası, işçi ve emekçilerin yaşamında her geçen gün daha da ağırlaşan bir yıkım yaratmaktadır. Sosyal sorunlar dünya ölçüsünde büyümekte, görülmemiş boyutlar kazanmış bulunan sosyal kutuplaşma derinleşmekte, sınıf çelişkileri keskinleşmektedir. Bu süreç tüm dünyada toplumsal patlama dinamiklerini büyütmekte, çok değişik toplumların ve toplumsal katmanların mücadele sahnesine çıkmalarını hızlandırmaktadır.

Servet-sefalet uçurumunun derinleşmesi, yoksulluğun küreselleşmesi bugün öylesine açık bir olgu haline gelmiştir ki, bizzat emperyalist kurumlar bu gerçeği teslim etmek zorunda kalmakta, "meta fetişizmi"ne işaret eden din adamları Marx'ın haklılığından dem vurabilmektedir.

Kapitalizm özellikle son elli yılda çok büyük bir zenginlik birikimi yaratmıştır. Her seferinde daha da ağırlaşarak patlak veren ekonomik-mali bunalımlara rağmen sağlanan bu birikimin gerisinde, milyarlarca insanın sistematik olarak yoksullaştırılması, düşük ücretlere ve işsizliğe mahkûm edilmesi durmaktadır. Kimi araştırmaların ve emperyalist bir kurum olan Dünya Bankası'nın aşağıdaki verileri bu gerçekliği tüm çıplaklığı ile ortaya koymaktadır.

* Bugün dünyadaki en zengin 26 kişi, 3,8 milyar insan ile (bu dünya nüfusunun yüzde 50'sinden fazlası demektir) eşit zenginliğe sahiptir. (İngiliz yardım kuruluşu Oxfam'ın 2019 yılı raporu)

* Dünya Bankası'nın 2000/2001 tarihli Dünya Kalkınma Raporu'na göre, 1,3 milyar insan günde 1 ABD doları, 2,8 milyar insan günde 2 ABD dolarından daha az bir gelirle yaşamını sürdürmektedir.

* Yaklaşık 900 milyon insanın yaşadığı gelişmiş kapitalist ülkeler dünyadaki toplam zenginliğin yüzde 80'ine sahipken, 3 milyar insanın bu zenginlikten aldığı pay yalnızca yüzde 1,2'dir.

Devasa bir zenginlik birikimine rağmen yoksulluğun bu denli dramatik boyutlar kazanmasının gerisinde kapitalist özel mülkiyet düzeni, onun "kâr, daha çok kâr"a dayalı temel işleyiş mantığı durmaktadır. Kar oranlarının düşmesi sermaye birikimini zora sokmakta, böylece finansal sermayenin akıl almaz boyutlarda büyümesi ve daha çok kar getiren spekülatif alanlara akmasıyla kapitalizmin çarkları işlemez hale gelmektedir. Bunun sonucu, her seferinde daha da derinleşerek patlak veren, kapitalizmin merkezlerine ulaşarak çöküş korkularını büyüten ekonomik-mali krizler olmaktadır.

1980 yılında dünyada biriken finansal varlık 12 trilyon dolar, Gayri Safi Hasıla (GSH) ise 10 trilyon dolardır. 2007 yılı sonuna gelindiğinde, finansal varlık 196 trilyon dolara fırlarken, GSH ancak 55 trilyona ulaşabilmiştir. Sistemdeki asalaklaşma ve çürümenin boyutlarını ortaya koyan bu açının bu denli hızla büyümesinde 1980'lerden bu yana kesintisiz bir biçimde uygulanan neo-liberal saldırı politikaları önemli bir rol oynamıştır. Bu politikalar sistemin sorunlarına çözüm üretmek bir yana daha da derinleştirmiş, böylece belli aralıklarla patlak veren krizlerin faturasını her seferinde daha da büyütmüştür.

Yıllardır milyonlarca emekçiyi döne döne sokaklara ve alanlara döken neo-liberal saldırganlık, sistemin aşma imkanlarına sahip olmadığı krizlerini yönetmeye bulabildiği biricik çözümdür. Krizlerin faturasının emekçilere ödettirilmesi demek olan, "reform", "yapısal uyum" vb. adlar altında uygulanan politikalarla, işçi ve emekçilerin yaşamı tam bir cehenneme çevrilmiştir.

Bağımlı ülkelerde ödendikçe büyüyen dış borçların faturasının emekçilerin sırtına yüklenebilmesi için dayatılan reçetelerin yarattığı sonuç, özelleştirmeler, daha ağır bir sömürü ve çalışma koşulları, her geçen gün daha da düşen ücretler, esnek ve güvencesiz çalışma, işsizliğin daha da büyümesi vb. olmuştur. Sovyetler Birliği'nin çökmesi ve kapitalist rekabetin derinleşmesiyle birlikte, emperyalist metropoller de bu sürece dahil olmuş, "refah devleti" rafa kaldırılmış, "sosyal barış" dönemi sona ermiştir.

İşçi ve emekçilerin zorlu mücadelelerinin ürünü tüm kazanımları, en temel yaşamsal ihtiyaçları hedef tahtası haline getirilmiştir. Eğitim ve sağlık hizmetlerinin metalaştırılması, emeklilik hakkının adım adım gaspedilmesi, ulaşım, elektrik, su, vb. temel hizmetlerin asalak burjuvaziye yeni kar alanları olarak sunulmasına, sürekli artırılan dolaylı ve dolaysız vergi soygunu eşlik etmektedir. Derinleşen emperyalist rekabet ve artan silahlanma yarışı, bu faturayı daha da büyütmektedir. 2018 yılında dünyada silahlanma harcamaları yıllık 2 trilyon dolara dayanmış bulunmaktadır.

Emekçilerin ayağa kalkmasının politik önemi

Sonu gelmeyen bu saldırganlık karşısında kendiliğinden patlak veren sosyal hareketlilikler, henüz sistemin kendisine yönelemiyor olsa da, ezilen emekçi yığınların ayağa kalkmasının, sistemi sorgulamaya başlamasının, "başka bir dünya" arayışının büyümesinin politik önemi yeterince açıktır.

Dünyanın dört bir yanında yaşanan bu kitlesel toplumsal patlamalar yılları bulan gericilik atmosferinin dağılmasını hızlandırmaktadır. Önü kesilemeyecek olan bu mücadeleler geleceğe dair umutları büyütecek, bu süreçlerin işçi ve emekçi kitlelerin bilincinde yaratacağı değişimler daha ileri mücadelelerin önünün açılmasını kolaylaştıracaktır.

Partimiz yeni dönemde birbirini izleyecek kitle mücadelelerinin ve halk isyanlarının büyük önem taşıyan bu stratejik değerdeki etkisine yıllar öncesinden işaret etmişti: " Günden güne yaygınlaşan bu eylem ve isyan hareketleri, '89 çöküşünü izleyen dünya ölçüsündeki gerici atmosfere ve ondan beslenen propagandaya muazzam bir darbedir. İnsanlık ne 'tarihin sonu'na gelmiştir ve ne de kapitalist düzen insanlığın ezici çoğunluğuna bir şey verecek durumdadır. Tam tersine, kapitalist sistemin onulmaz temel çelişkileri varlığını sürdürmenin ötesinde gitgide daha da keskinleştiği içindir ki, bizzat bunun harekete geçirdiği yığınlar tarihin yeni bir evresini müjdelemektedir."

"Bu süreç bir yandan gerici burjuva propagandayı darbelerken, öte yandan yeni devrimci akımların filizlenmesine, varolanların moral ve maddi açıdan toparlanmasına ve güçlenmesine uygun bir zemin hazırlamaktadır." (***Proleter Hareketin ve Halk İsyanlarının Yeni Dönemi,*** *Mart 1997*)

Bu değerlendirmenin kaleme alındığı tarihten bu yana kitle hareketleri ve halk isyanları yepyeni boyutlar kazanmış, en durgun görünen toplumlar bile bu sürece dahil olmaya başlamıştır. Eylemlilikler giderek daha radikal biçimler kazanmakta, yasaları çiğneyerek, barikatlar aşarak alanlara akan milyonları baskı ve şiddet politikalarıyla dizginlemek güçleşmekte, emekçi kitleler ancak birtakım tavizlerle yatıştırılabilmektedir.

Dün olduğu gibi bugün de tüm sorun, bu mücadelelerin hazırladığı uygun zeminin nasıl bir bakış açısıyla değerlendirileceği, tarihin bu yeni evresinin öne çıkardığı görev ve sorumlulukların gereklerinin ne ölçüde yerine getirileceğidir.

Emekçi kitle hareketlerinin yapısal zaafiyeti

Döne döne patlak veren emekçi kitle hareketlerinin ve halk isyanlarının temel önemde yapısal zaafı, daha ileri bir mecraya akmakta zorlanmaları, genellikle bunu başaramamalarıdır. Bunun gerisinde açık politik hedeflerden ve programdan, bunu mümkün kılacak bir devrimci önderlikten yoksun bulunmaları vardır. Dünyanın dört bir yanında milyonlarca emekçi büyük bir öfkeyle ayağa kalkmakta, ancak onlara önderlik etme yeteneğine sahip biricik sınıf olan işçi sınıfı henüz devrimci bir inisiyatifle ortaya çıkamamakta, bu ise halk isyanı boyutlarına ulaşabilen hareketlilikleri dahi, devrimci bir mecraya yönelmek güç ve olanağından yoksun bırakmaktadır.

Partimiz adına son eylemliliklerden hareketle altı çizildiği gibi:

"Günümüzün dünyasının büyük toplumsal çalkantılarında halen eksik olan işçi sınıfı ekseni ve önderliğidir. İşçi sınıfının öne çıkıp bu hareketlerin öncü ve temel gücü olarak hareket etmeyi henüz başaramamasıdır. Bu başarılamadığı sürece de bütün bu toplumsal

patlamalar hep belli dar sınırlar içinde kalacak, ya ezilecek, ya kendiliğinden sönümlenecek ya da egemen sınıf kliklerinden biri tarafından kullanılacaktır." (***Devrimin Güncel Çağrısı: İşçi sınıfı ekseni ve önderliği / TKİP'nin 21. Kuruluş Yıldönümü** etkinliğinde yapılan konuşma...)*

Bu zaafiyetin aşılması, işçi sınıfının bu hareketliliklerin bir bileşeni olmanın ötesine geçebilmesine, bu mücadelelere önderlik yeteneği sergileyebilmesine sıkı sıkıya bağlıdır. Bu ise sınıfla sağlam bağlar kurmayı başarabilmiş devrimci partilerin önderliği ile sıkı sıkıya ilintilidir. Tunus ve Mısır'da patlak veren halk isyanlarının ardından toplanan **TKİP IV. Kongresi**'nin ortaya koyduğu **"Parti, sınıf, devrim!"** şiarı, halk hareketlerinin bu ortak yapısal zaafiyetini aşmanın olanaklı biricik tarihsel çözüm yolunu göstermektedir.

"Parti, sınıf, devrim!"

Komünist hareket siyasal mücadele alanına çıkışından bugüne dünya olaylarının gelişim seyrini tarihsel bir perspektifle ve marksist bakış açısıyla ele almış, tüm güncel gelişmeleri bunun içinde anlamlandırmış, görev ve sorumluluklarını da bunun üzerinden tanımlamıştır.

2009 yılında toplanan **TKİP III. Kongresi**'nin "İnsanlık yeni bir bunalımlar, savaşlar ve devrimler dönemine girmiş bulunmaktadır. Bunalımlar ve savaşlar halen günümüz dünyasına damgasını vuran yakıcı olgulardır. Birbirine sıkı sıkıya bağlı bu iki olgusal gerçek yeni bir devrimler döneminin de dolaysız bir habercisidir..." değerlendirmesi, aynı zamanda partinin temel görevlerine işaret ediyor, girmekte olduğumuz "yeni tarihsel dönem"e her alanda ve her düzeyde en iyi bir biçimde hazırlanma sorumluluğunun altını çiziyordu.

O günden bugüne yaşanan gelişmeler, özellikle Tunus ve Mısır'da yaşanan halk isyanları, bu hazırlığın çok özel önemini göstermiştir. Beklenmedik bir biçimde patlak veren bu sarsıcı halk isyanları, baskı, sömürü ve sosyal yıkım politikalarının toplumların derinliklerinde sosyal patlama dinamiklerini nasıl biriktirdiğini, fakat öte yandan, alanlara akan milyonlarca emekçiye önderlik etmek yeteneğine sahip biricik sınıf olarak işçi sınıfının kendi rolünü oynayamadığı durumlarda, olayların devrime büyüyemediğini göstermiştir.

"Bu iki sonuç bir arada, bir yandan en durgun görünen toplumlarda bile devrimin büyük potansiyel olanaklarını, fakat öte yandan ise devrimci sınıf ile devrimci partinin hazırlığının olayların seyrindeki belirleyici önemini göstermektedir. Devrimler tarihi devrimci durumların ancak devrimci sınıf hazırsa devrime dönüşebildiğine ve devrimin ise ancak devrimci sınıfa önderlik edebilen devrimci partiler tarafından zafere taşınabildiğine tanıklık etmektedir.

"2009 yılında toplanan **TKİP III. Kongresi**'nin yükselttiği **'Parti, sınıf, devrim!'** stratejik şiarının anlamı ve önemi buradadır. Bu şiar devrimci parti ile devrimci sınıfın devrimci organik birliğini vurgulamakta, bunu da devrimin kendisine ve elbette ki zaferine bağlamaktadır. Böylece hem bugünün en temel, en öncelikli görevine, yani devrimci parti ile sınıfın devrimci birliğine, hem de bunun devrimin ve zaferinin biricik gerçek güvencesi olacağı olgusuna bir arada işaret etmektedir. Bugünün dünyasında, devrimci partinin toplumun gerçekten devrimci biricik sınıfıyla devrimci organik birliği, toplumsal çatışmayı devrime doğru büyütmenin ve devrimin zaferini hazırlamanın zorunlu koşuludur."

O halde, "kendi toplumunun işçi sınıfını devrime hazırlamak, kendi devrimci hazırlığının esas kapsamını bununla anlamlandırmak, aynı anlama gelmek üzere, parti ile sınıfın devrimci birliğini her günkü mücadele içinde geliştirip güçlendirerek geleceğe taşımak, bugün her gerçek devrimci partiyi bekleyen en temel ve en öncelikli görevdir. Bu aynı zamanda bugünkü koşullarda proleter dünya devrimi sürecine en büyük, en anlamlı katkı, dolayısıyla proletarya enternasyonalizminin de en temel gereklerindendir." (***TKİP IV. Kongresi Bildirgesi**, Ekim 2012*)

Toplumsal gündemler üzerinden sınıfa müdahale

K. Ferhat

Geride bıraktığımız 2019'da, dizginsiz bir sömürü, buna eşlik eden sosyal yıkım, artan işsizlik, büyüyen yoksulluk, savaş ve saldırganlık, polis devleti uygulamalarının yaygınlaşması, faşist baskı ve terörün tırmandırılması, yabancı düşmanlığı, ırkçılık ve şovenizmin dizginlerinden boşalması dünya ölçeğinde genel bir eğilim olarak güç kazandı.

Diğer yandan işçilerin, emekçilerin ve ezilen halkların mücadele eğilimi ve direnme kararlılığı bütün bir yıla damgasını vurdu. Bir dizi ülkede milyonların katıldığı halk hareketleri, gösteri ve direnişler yaygınlaştı. Bu eğilimin önümüzdeki yıllarda güçlenmesi ve yayılması kaçınılmadır. Sistemin krizinin yol açtığı bölgesel savaşlar ve çatışmalar, emperyalist güçler arasındaki hegemonya mücadeleleri, biriken sosyal, iktisadi ve siyasal sorunların çözümsüzlüğü, keskinleşen sınıf çelişkilerinin büyümesi, kaçınılmaz olarak devrim toprağını dünyanın dört bir yanında mayalamaktadır.

Dünyadaki bu gelişmelerin Türkiye'deki işçi ve emekçileri etkilememesi düşünülemez. Bugün sınıf ve kitle hareketinin parçalı ve örgütsüz yapısının yol açtığı dağınıklık ve hareketsizlik geçici olmaya mahkumdur. Türkiye kapitalizminin yaşadığı yıkıcı krizin sonuçlarını işçi ve emekçiler ağır bir fatura olarak ödemekte, fatura kabardıkça öfke ve tepki büyümektedir. Servet-sefalet kutuplaşmasının derinleşmesi, işsizliğin tırmanması, yoksulluğu yaygınlaşması, eğitim ve sağlık sisteminin iflası, gelecek kaygısının tüm toplumu sarması, sermaye sınıfını ve temsilcilerini derin bir korkuya sürüklemektedir. Sosyal patlama dinamikleri her geçen gün güçlenmektedir.

İşçi ve emekçiler kendi deneyimleriyle gündelik sorunları ile düzen gerçekliği arasındaki ilişkiyi daha açık bir biçimde görebilecekleri bir sürecin içine girmiş bulunmaktadır. Bu olgu, siyasal sınıf çalışmamızın sınıfın dar iktisadi-sendikal istemlerine dayalı zeminini parçalamanın imkanlarını çoğaltmaktadır. Sınıf kitlelerinin toplumsal ve siyasal sorunlara ilgisi giderek artmakta, gelişmelerin yarattığı taraflaşmada sermaye düzenini sorgulayan bir yönelimin içine girmeleri kolaylaşmaktadır. Kuşkusuz bu kendiliğinden bir sürecin sonucu olarak yaşanmaktadır. Bu eğilimi bilinçli bir doğrultuda geliştirmek ve ilerletmek sınıf devrimcilerinin öncelikli görevlerinden biridir.

Siyasal sınıf çalışmamamız kapitalist sistemin temel gerçeklerini, sınıfsal ilişki ve çelişkilerini işçi ve emekçilere anlatmayı, bu yolla bilinç ve örgütlenme düzeylerini sistemli olarak yükseltmeyi hedeflemektedir. Bu çabadaki her başarı devrimci bir sınıf hareketi geliştirmenin güç ve imkanlarını çoğaltacaktır.

Bu bağlamda, ister ücret ya da çalışma saatleri sorunu olsun, isterse TİS vb. süreçler, işçi ve emekçilerin karşısına çıkan her sorunu ve gelişmeyi kapitalist sömürü düzeni ile ilişkilendirmek ve gerçek çözüm yolunu göstermek yakalanması gereken ilk halkadır. Sınıf çalışmamızın bu temel halkasına işaret eden TKİP VI. Kongresi sorunu şöyle tanımlamaktadır:

"Bugün sınıf çalışmamızın en önemli sorun alanı, çalışmanın siyasal muhtevasındaki zayıflamadır. Sınıf hareketi uzun süredir kendini daha çok fabrika merkezli ya da en fazla Metal Fırtınası'nda olduğu gibi sektörel çıkışlar planında ortaya koyabilmektedir. Temel dinamik fabrika ya da sektör içi dar ekonomik sorunlar ve istemlerdir.

"Günün koşullarında sınıf çalışmamızın bu talepleri fazlasıyla önemsemesi gerektiği açıktır.

*Ancak, devrimci sınıf faaliyetinin esas yönünü, sınıfı siyasal mücadele alanına çekme çabası oluşturur. Diğer bütün dinamikler bu çabaya hizmet eden, onu güçlendiren dayanaklar olarak ele alınır." **(TKİP VI. Kongresi Belgeleri / Sınıf çalışmamızın sorun alanları)***

Öte yandan, dünyada ve Türkiye'de öne çıkan kadın sorunu, çevrenin ve doğanın talan edilmesi, kentlerin yağmalanması, bir dizi ülkede yaşanan sosyal mücadeleler vb.'ni sınıf çalışması içerisinde gündemleştirmek, sınıfa dönük siyasal müdahalenin bir diğer önemli boyutunu oluşturmaktadır.

Günümüz Türkiye'sinde işçi sınıfının siyasal bilinç planındaki geriliği ve örgütsüzlüğü açık bir olgudur. Lokal direniş ve örgütlenme deneyimleri bir yana bırakılırsa, kapsamı hayli geniş iktisadi, sosyal ve siyasal saldırılar karşısında belirgin bir edilgenlik içerisindedir. Geride kalan TİS süreçleri, kıdem tazminatı hakkının gaspına dönük saldırı hazırlıkları, krizin yarattığı yıkım ve son olarak asgari ücret gündemleri üzerinden bunu görmek mümkündür.

Bu durum elbette geçicidir. Henüz tepkiye dönüşemese de sınıf ve emekçi yığınlar içerisindeki hoşnutsuzluk giderek büyümektedir. Biriken bu öfkenin zamanla akacak kanal araması kaçınılmazdır. Sınıf devrimcilerinin işi bu süreci hızlandırmak, biriken öfke ve tepkiyi bilinçli sınıf eylemine dönüştürmektir. Bu da, sınıfa dönük siyasal müdahaleyi her zamankinden daha güçlü ve çok yönlü bir şekilde hayata geçirmekle başarılabilir.

Bu müdahaleyi, üretim birimlerini esas alarak sınıf hareketinin özgün gündemleri üzerinden yapabilmenin önemi yeterince açıktır. Yanı sıra, günümüz dünyasında ve Türkiye'sinde giderek öne çıkan ve toplumun önemli bir kesiminde duyarlılık oluşturan toplumsal sorunları siyasal sınıf çalışmasının gündemleri haline getirmek önemli bir yerde durmaktadır.

Bu tür bir müdahale sınıfın siyasal bilincini ve eylemini ileriye taşımanın imkanlarını sunarken, toplumsal sorunlara dayalı kitle hareketleri ile bağ kurmasını da kolaylaştıracaktır. Örneğin günümüzde kadın sorunu toplumda belirgin bir duyarlılık alanına sahiptir. Son yıllarda kadına yönelik şiddet, taciz ve tecavüz saldırılarına karşı birçok kitle eylemi gerçekleşmekte, toplumsal ölçekte bir duyarlılık ve tepkinin açığa çıkmasına yol açmaktadır. Bu sorunun sınıf kitlelerine ve fabrikalara taşınarak gündemleştirilmesi, sınıfın dar bir alana sıkışan hareketini parçalamanın da yolunu açacaktır. Aynı zamanda kadın sorununun gerisindeki sınıfsal gerçeklerin sınıf kitleleri tarafından kavranmasını kolaylaştıracaktır.

Çevre ve doğanın rant uğruna talan edilmesi, kentlerin yağmalanması toplum çapında öne çıkan bir diğer gündemdir. Henüz Türkiye'de kitlesel hareketliliklere konu olmasa da, gündeme geldiği pek çok yerde doğanın rant uğruna talan edilmesine karşı eylemler gerçekleşmektedir. Kaz Dağları'nın talanına karşı gerçekleşen eylemler bunun son örneklerinden biridir.

İşçi sınıfına bu gündemleri taşımak, hem onun ufkunun fabrika duvarlarının içine hapsolmasını engelleyecek hem de toplumsal mücadele dinamikleri ile buluşmasını kolaylaştıracaktır.

Harekete geçen işçilerin kendi dışlarında yaşanan gelişmelerle nasıl bağ kurması gerektiğinin en çarpıcı örneği Greif Direnişi olmuştur. Bu direnişe ilişkin partimizin yaptığı değerlendirmede sorunun bu yanına şöyle işaret edilmektedir:

*Greif işçileri, direniş dönemi boyunca gerçekleşen toplumsal eylemlere etkin biçimde katıldılar. Her fırsatı kullanarak kendi seslerini soluklarını tüm İstanbul'a yaymaya çalıştılar. Haftalar boyu süren bu örgütlü militan tutum, bu örneği az görülmüş etkin inisiyatif, direnişin tüm ülkede ve özellikle Avrupa'da yankılanması ile karşılığını bulmuş oldu." **(Greif Direnişi İşçi Sınıfı Hareketinin Devrimci Geleceğidir!)***

Sınıf devrimcileri, toplumsal sorunlar üzerinden sınıfa daha etkili ve sistemli bir şekilde seslenmeyi başarabilmeli, sınıf kitlelerini bu sorunlara duyarlı kılacak bir çaba içine girmelidir. İşçi sınıfı toplumdaki tüm ezilen ve sömürülen kesimlerin sorunlarına duyarlı hale getirilemeden sınıf hareketinin devrimcileşmesi çabasında mesafe alınamayacağı unutulmamalıdır.

TKİP VI. Kongresi tutanakları…

Sınıf çalışması ve politik müdahalenin sorunları

(Komisyon sözcüsü My yoldaşın sunum konuşması..)

Sınıf çalışmamıza ilişkin bir dizi başlığı tartışmış bulunuyoruz. Bunlar hem tartışmalara bir yön kazandırdı, hem de yeni tartışma konularına ilişkin olarak işimizi kolaylaştırdı. Sınıf çalışmamızın sorunları hemen tüm yerellerimizde ele alınıyor ve tartışılıyor. Komisyon olarak bu tartışmalardan faydalanmaya çalıştık. Ayrıca değişik yoldaşların kongreye sunulmak üzere kaleme almış olduğu mektupları da değerlendirmeye tabi tuttuk.

Sunulan komisyon metni birtakım tespitlere dayanıyor. Bunlardan biri, parti çalışmamızın gelinen yerde büyük ölçüde sınıf zeminine oturduğuna ilişkindir. Ama metin bunun sınırlarına da işaret ediyor. Evet çalışma sınıf zeminine oturmuştur, fakat parti henüz sınıf hareketi içerisinde esaslı bir güç konumunu ulaşamamıştır, diyor. Bu arada sınıf içinde kadrolaşmanın zayıflığına işaret ediyor.

Komisyon metni sorunları irdelerken, sınıf hareketinin mevcut durumu ile sınıf çalışmamızın sorun alanları arasında belirgin bir ilişki olduğunu özellikle vurguluyor. Aşamadığımız bazı handikapların sınıf hareketinin temel tıkanma noktalarından kaynaklandığını söylüyor. Otuz yıllık bir hareketiz ve başından itibaren sınıfa yöneliyoruz. Bu yönelimimiz içerisinde anlamlı deneyimlere sahibiz. Önemli mücadele örnekleri yarattık. Öteki bazılarında etkin taraf olduk. Ancak henüz sınıf hareketindeki önderlik boşluğunu pratik olarak dolduran bir parti olduğumuzu söyleyebilecek bir düzeye ulaşamadık. Metin bunun tek nedeni olarak sınıf hareketinin mevcut durumunu göstermek yaklaşımı içinde değil. Komisyon olarak, sınıf hareketinin iç dinamiklerindeki zayıflıkları ve tıkanmaları göremezsek, kendi müdahalemizi de doğru bir biçimde ele alamayız yaklaşımı içindeyiz. Doğru yaklaşımın bu olduğunu düşünüyoruz.

Sınıf çalışmamızın siyasal içeriğini güçlendirmeliyiz

Komisyon sınıf çalışmamızı ele alırken, esas sorun olarak çalışmamızın siyasal içeriğindeki zayıflık sorununu öne çıkarıyor. Bu sadece komisyonun bakış açısı değil. Yerel örgütlerimizin büyük kısmında da bu yönlü değerlendirmeler yapılıyor. Sınıf çalışmasının politik muhtevasını güçlü kuramıyoruz.

Nedir bu zayıflık? Ekonomik ajitasyon ile siyasal propaganda-ajitasyonu birleştirmekte zorlanıyoruz. Bizim çözüm arayacağımız esas sorun bir yanıyla budur. Ama bunun genel bir çözümü yoktur. Bunu böyle tespit eder, böyle tanımlarsınız. Sonra şu veya bu pratik için değerlendirmeler yaptığınızda bu gerçekten hareket edersiniz. Kriz döneminde, ülkedeki siyasal gelişmeler karşısında ya da şu veya bu fabrika çalışmasında, bu zayıflığı aşmak için ne yapabiliriz diye bakarsınız. Çalışma alanlarımızda henüz bu bakış açısı yeterince yerleşebilmiş değil. Sorun böyle tanımlanıyor olsa da zayıflığın somuttaki biçimini görememe, çözümünü somutlayamama durumu var. Ama sorunun tanımlanabilmesi önemlidir ve çözümü her bir örnekte yeniden yeniden üretilecektir.

Önemli olan meseleye politik müdahaleyi esas alan bir yerden bakabilmektir.

Aslında komisyon metninin yaptığı bir çubuk bükmedir. Bu zayıflığı aşmada mesafe aldığımızda, sınıf çalışmamız hızla ileri sıçrayıp sorunlarını geride bırakacak değildir. Ancak bu başarılabilirse, bugünkünden daha iyi bir noktaya varacağımızı, özellikle kadrolaşma ve sınıf içinde mevzi tutma gibi alanlarda yol kat edeceğimizi düşünüyoruz.

Çalışmamız bazı yerlerde büyük oranda sendikal zemindedir. Bunun fabrika merkezli olmasıyla kuşkusuz bir bağı var. Kapsamlı ve derinlikli bir fabrika çalışmasının fabrika içi gündemleri esas alıp buradan yürümesinin anlaşılır yanları var. Ama gene de bu tek yanlılık içeren bir yaklaşım biçimi doğurmaktadır. İkincisi, hareket kendini iktisadi-sendikal zeminde ifade ediyorsa, devrimci sınıf partisi de o hareketle bütünleşecekse, o zeminde derinleşmesi gereklidir. Fakat birincisi, o zemin içerisinde kaybolmak, o zemine hapsolmak riski vardır. Bir de o zemini alıp kendi politik hedeflerin doğrultusunda kullanabilmeyi başarmak vardır. Ne yazık ki bu ikincisi çoğu durumda aksamaktadır.

"Bu yeni bir durum değil, zaten böyle düşünüyoruz" diyebilirsiniz. Ancak yineliyorum, ikincisinde zorlanıyoruz. Çalışmamız sendikal zeminlere sıkışıyor. Kuşkusuz bu zeminlerle ilişkisi içerisinde bazı siyasal gerçekleri işlemeye çalışıyor. Ama bu genelde güçsüz ve yüzeysel bir ajitasyon-propaganda faaliyetinin sınırlarını aşamıyor. Çoğu zaman işçilere kendilerinin iyi kötü bildiği sorunları ya da gerçekleri döne döne anlatmanın ötesine gidemiyoruz. Ya da bunun alternatifi, bu kez tersinden bir tutumla, kaba bir sosyalist devrimci propaganda oluyor.

Ajitasyon ve propaganda faaliyetimizin mevcut durumu ile örtüştüğü için, size çok bilinen bir Lenin alıntısını okumak istiyorum. Alıntı *Ne Yapmalı*'dan. Kuşkusuz koşullar farklıdır. Rusya'da büyük bir kitle hareketi ve buna dayalı grev dalgası yaşanmaktadır. Sorun bir sınıf hareketi yaratmak değil, fakat var olan hareketi devrime ulaştıracak merkezi bir öncü parti örgütlemektir. Bolşevik partisinin kendi gelişim süreci vardır. Önce Narodnizme ve Legal Marksizm'e karşı bayrak açmış, böylece Rusya Sosyal Demokrat İşçi Partisi'nin ideolojik temeli atılmış, belli bir güç kazanılmış, işçi eğitim grupları üzerinden sınıfla birleşmenin ilk zeminleri yaratılmıştır. Tam da bu aşamada yaygın kitle gösterileri içinde büyüyen, gündelik mücadeleye dayalı ekonomik ajitasyon dönemi başlamıştır. Bu mücadele içinde sınıfın kendiliğinden hareketine gayet sıcak yaklaşan Lenin, bu hareketin Rus sosyal demokratlarının asli görevlerinin yerine geçirilmesi çabalarını görünce, ekonomizm olarak nitelendirilen bu akıma saldırmıştır.

Bu farklılıklar gözetilmek kaydıyla, yapacağım alıntı bugüne de ışık tutmaktadır. Lenin *Ne Yapmalı*'da bir işçinin ağzından ekonomistlere karşı şunları söylüyor:

"Bizim rahatlıkla üstesinden gelebileceğimiz bir işe burnunuzu sokarak boşuna uğraşıyor ve asıl görevlerinizden kaçıyorsunuz. Elle tutulur somut sonuçlar vadeden somut istemler ileri sürerek, biz işçileri özendirmek istediğiniz eylemlilikleri, biz zaten gösteriyoruz. Ve her günkü sınırlı sendikal çalışmamızda, çoğu kez bu somut istemleri, aydınlardan hiçbir yardım almadan kendimiz ileri sürüyoruz. Ama bu eylem bize yetmiyor. Biz yalnızca ekonomik siyaset lapasıyla beslenecek çocuklar değiliz. Biz başkalarının bildiği her şeyi bilmek istiyoruz. Siyasal yaşamın bütün yönlerini ayrıntılı olarak öğrenmek ve tek tek her siyasal olaya aktif olarak katılmak istiyoruz. Bunu yapabilmemiz için aydınlar iyi bildiğimiz şeylerden daha az söz etmeli, henüz bilmediğimiz, fabrikalardaki ekonomik mücadelenin bize hiçbir zaman öğretemeyeceği şeyleri, yani siyasal bilgileri daha çok anlatmalı."

Fabrika çalışmalarımızda siyasal ajitasyon yapmıyor değiliz. Ama ne yazık ki, daha önceki kongrelerde defalarca yaptığımız vurgulara rağmen, çoğu durumda işçilerin zaten bildiği söylemlere takılıp kalıyoruz.

İkinci olarak, devlet-sınıf-iktidar ilişkisi alanını, yani doğrudan siyasal gündemleri yeterince işleyemiyoruz. İşçi sınıfının siyasal eğitimi denilen alanın onu siyasal süreçlerin

içine çekmek olduğunu yeterince gözetemiyor, bunun araç, yol ve yöntemlerini, biraz da sınıfın mevcut geriliğinin sınırları nedeniyle, ortaya koyamıyoruz.

Üçüncü olarak, bu konuda nispeten daha iyi bir durumda olmakla birlikte, fabrika içi sorunlarla siyasal sorunlar arasındaki bağı zayıf kuruyoruz. Metal Fırtınası deneyimine ve bunun üzerinden gerçekleşen kapsamlı tartışma ve müdahaleye rağmen bu alanda da sorunlarımız önemli ölçüde sürüyor.

Devrimci örgüt siyasal bir sınıf faaliyeti içinde yaratılır

Siyasal muhtevanın güçlendirilmesi sorunu başka açıdan da çok önemlidir. Kongremizin temel gündemlerinden biri devrimci örgüt sorunudur. Devrimci bir sınıf örgütü, devrimci siyasal sınıf çalışması ile inşa edilebilir ancak. Kuşkusuz siz güçlü bir siyasal sınıf çalışması örgütlüyorsunuz diye devrimci örgüt sorunları kendiliğinden çözülmez. Örgütün kendine özgü alanları ve yönleri vardır. Ama bunu yapmazsanız, diğer yaptıklarınız daha baştan boşa düşer. Siz iktisadi-sendikal yanı güçlü bir çalışma boyunca da mücadeleci bir örgüt inşa edebilirsiniz. Bunda önemli başarılar da kazanabilirsiniz. Bunu yapabilecek kadrolar da yetiştirebilirsiniz. Metal Fırtınası gibi bir hareketi tetikleyebilecek bir kapasite de ortaya koyabilirsiniz. Ancak tüm bu pratikler, hedeflediğiniz anlamda devrimci bir sınıf örgütü inşa ettiğiniz manasına gelmez. Devrimci sınıf örgütü, doğası gereği sınıfa devrimci siyasal müdahale içinde gelişip güçlenebilir. Sorunun bu yanı çok önemlidir. Zira bugün en önemli sorunumuz örgüt sorunumuzdur.

Sınıf çalışmasında bir noktaya geldik, işler olumlu mecrada seyrederse daha ileri bir noktaya da gideceğiz. Metal fırtınalar koparsa, sınıf tabandan hareketlenirse, krizler birtakım sonuçlar açığa çıkarırsa, buralardan doğan kendiliğinden hareketler er geç güçlenecek ve biz doğru müdahale etmeyi başarırsak bizimle birleşecektir. Başka bileşenleri de olacaktır ama öncelikle hareketimizle birleşecektir.

Ama bu kendiliğinden gerçekleşmez. Sizin kendine göre yetenekleri ve kapasitesi olan bir örgüt değil, sınıf hareketine müdahale etmeyi, onu politikleştirmeyi başarabilen, yani kendi siyasal faaliyetini sınıf içinde örgütleyen, bugünkü sonuçlarından bağımsız olarak, daha baştan sınıf çalışmasıyla siyasal çalışmayı birleştirebilen devrimci bir örgüt olmanız gerekir. Bu yoksa, öncü siyasal müdahale zayıfsa, en iyi ihtimale, işçi sınıfının kendiliğinden hareketi içinde yer tutmayı aşamayan bir sonuçla karşı karşıya kalırsınız.

Sınıf mücadelesinin toplam birikiminden öğrenmeliyiz

Sınıf çalışmamız hareketin mevcut geriliğine rağmen bizi eğitiyor, bu çok önemlidir. Ancak eğitim, ne kadar önemli olursa olsun, sınıfın bugünkü hareket düzeyinin sınırlarıyla olmaz. Tarihsel birikimden ve teoriden daha çok öğrenerek kendi pratiğimizden gerekli sonuçları çıkarabiliriz. Yaşanan sorunları biliyoruz ama derinlemesine bakamıyoruz. Bu sorunların tarihsel gelişimi nedir, gereğince tartışmıyoruz. Deneyimleri teorinin aydınlattığı yoldan değil, kendi sezgi ve görüşlerimiz üzerinden yorumlamaya çalışıyoruz.

Bu konularda yapılan çok önemli tartışmalarda dikkat ettim. Bu tartışmaların muhatabı olan yoldaşlar ya temel metinleri unutmuş durumdalar ya da artık geçersiz olduğunu düşünüyorlar. Sınıf mücadelesi tekrarlardan oluşmaz ama sınıf mücadelesindeki temel eğilimler kendini tekrar tekrar üretir. Bugün gündeme getirilen bazı konular, belki açık bir şekilde tartışılmayan, belki sistematik tarzda ortaya koyulmayan, ama şu veya bu pratikte ikide bir de kendini gösteren bazı yaklaşımlar, gerçekte yüz, yüzelli yıl önceki yaklaşımların bir yansıması.

Kongreye yazan yoldaşlardan birinin metinde çok anlamlı vurgular var. Bir süreci anlamak, oradan sınıf çalışmamız için dersler süzmek bakımından, oldukça anlamlı bir metin. Ama temelli bir bakış sorunu olduğu için o vurgulara o gözle bakmak, oradan öğrenmek mümkün değil. Örneğin Metal Fırtınası hala örgütlü bir form olarak tanımlanabiliyor.

Böyle bakıldığında, eksikliklerimizin ortaya konabilmesi, dolayısıyla görevlerimizin doğru tanımlanabilmesi mümkün olmuyor. Buna dönük müdahalemiz yüzeysel kalıyor. Oysa kendiliğinden hareket nedir, kendiliğinden bilinç nedir, siyasal bilinç nedir, örgütlü hareket nedir, leninist teori bunlar üzerine kuruludur. Bizde bu konuda çok şey var. Her şey bir yana, V. Parti Kongresi Belgeleri ortada. Metal Fırtınası bu kongrede bir dizi yönüyle isabetli bir biçimde değerlendirilmiştir.

Sınıf çalışmamızın merkezileştirilmesi sorunu

Sınıf çalışmamızda merkezileşme sorunu öne çıkan bir başka başlık. Bu konudaki eleştiriler haklı bir kaygıya dayanıyor. Sınıf çalışması bu kadar parçalı olmamalı deniliyor. Aslında bu şundan da besleniyor. Sınıf çalışması üzerine çok tartışıyoruz ve bu son derece doğal. Çünkü çalışmamız gelişiyor, artık eski yerde değiliz. Biz eğer sınıf çalışmamızın artık yeni bir düzeyi olduğunu, bu düzeyin dün soyutta tartıştığımız bazı şeyleri şimdi somut olarak karşımıza çıkardığını, bunun da yeni tartışmalar demek olduğunu kavrayamazsak, yeni sorunlarımızı ne anlayabilir ne de çözebiliriz. Yeni olanı herkes aynı düzeyde kavrayamaz. Biri bir yerinden, diğeri başka bir yerinden ele alacaktır. Yeni bir gelişmeye karşı herkes bir şey söyleyecektir. Bu, bastırılması ya da disipline edilmesi gereken bir şey değil. Farklı yaklaşımlar olacaktır, bu zenginliktir ve buna kuvvetle ihtiyacımız olduğunu düşünüyorum. Farklı düşünenler elbette doğru örgütsel platformlarda tartışacaklardır. Germemek, kişiselleştirmemek, "alan"laştırmamak, "il"leştirmemek gerekir. Ve tüm bunlar, partinin eylem birliğini bozmamalıdır.

Bu alanda aksamalar olduğu için merkezileşme taleplerinde sanki biraz ölçü kaçıyor gibi. Politik içeriğin merkezileştirilmesi, bunun daha güçlü yapılması gerekir. Siyasal muhtevanın güçlendirilmesi çabası zaten bir yanıyla buna müdahaledir. Güçlü ve merkezi bir siyasal muhteva bu sorunu çözecektir. Ama hareketin parçalı ve dağınık tablosu sürdürdüğü sürece, çalışmamız olabildiğince yerel gündem, araç ve yöntemlerden beslenmek, hatta bunlara dayanmak zorundadır. Siyasal içeriğe yapılacak güçlü bir merkezi müdahale, geri kalan sorunları çözecektir.

Dil ve üslup sorunu politik içerikten bağımsız ele alınamaz

Dil ve üslup sorunu tartışıldı. Bu konuda komisyon, esas sorun politik zayıflıktır, beceri ve yetenek sorunu değildir diyor. Bu çok önemli. Neden önemli? Sonuçta insanlarımız güzel yazıyor ya da yazamıyor, bunlar önemli olsa da esas sorun bu değil. Siz bir soruna yeterince politik olarak yoğunlaştıysanız, enine boyuna tartıştıysanız, bu kitlelere nüfuz eden birtakım sonuçlar yaratır. Politik zayıflık ile teorik zayıflığı aynılaştırmamak lazım tabii ki. Çok bağlantılı ama meselenin içinden böyle çıkılmamalı. Çoğu zaman yüzeysel propagandanın arkasında duran gerçek, yeterince hazırlık yapmamak, zaman ayırmamak sorunudur. Güçlü politika, tabii ki buna eşlik eden teorik birikim, sonuçta güçlü bir üslup da yaratır. Hedeflenene uygun bir dili şekillendirir.

Sınıf çalışmasının birçok alanı var ve neredeyse tartışılmayan çok az pratiğimiz var. Bugünkü bilincimizle tekrar tartışabiliriz. Ama komisyon olarak buna gerek duymadık. Biz ana bir halka tespit etmeye çalıştık. Önümüze çıkan halkaya çubuk bükmek istedik. Bu da sınıf çalışmamızın politik muhtevasının güçlendirilmesi sorunudur.

TKİP VI. Kongresi tutanakları...

Sınıf çalışması ve politik müdahalenin sorunları

(Sunum üzerine tartışmalar...)

Nb: Komisyon metninden ve sunumdan hareketle şunu söyleyebilirim. Ortada sınıf çalışmamızın mahiyeti sorunu var. Yeni tartıştığımız bir başlık değil elbette. Sınıf çalışmamızı bütünlüklü olarak kurmakta zorlanıyoruz. Dolayısıyla tek yanlı gelişiyor. Ekonomik-sosyal sorunlara dayalı içerik pratikte öne çıkıyor, politik sorunların işlenmesi zayıf kalıyor.

Bunun nedenlerine açıklık getirmek gerekiyor. Neden adım atmakta zorlanıyoruz ya da attığımız adımlar sınırlı kalıyor? Bu durum gündelik sınıf çalışmamızın, gündelik fabrika çalışmamızın alanını da kesiyor. Evet, siyasal ajitasyonu sınıfın geneline dönük kesintisiz olarak sürdürmek zorundayız ama üretim birimlerindeki çalışmamızda da buna uygun bir eksen oluşturabilmeliyiz. Sorun bir parça bu alandaki zayıflıkla da ilgili. Siyasal ajitasyonun genel çerçevede kalması bundan da kaynaklanıyor. Sorunun bir boyutu bu.

Metal Fırtınası'ndan bu yana sorunu çeşitli yönleriyle tartışmamıza rağmen durum halen böyle. Sınıf çalışmamızın mahiyetinden bağımsız olmamak üzere, araçlar, yol ve yöntemlerimizle ilgili de bir tartışma yürütmemiz gerekiyor. Çünkü bu zeminler bahsettiğimiz içerikten bağımsız şekillenmiyor. Sektörel işçi birliklerimiz var, yerel işçi birliklerimiz var. Sınırlı da olsa bültenlerimiz var. Bunların işlevi, misyonu, sınıf çalışmamızda yarattığı sonuçlar ve gelinen yerde ortaya çıkardığı tabloyu tartışmayı gerektiriyor. Çünkü çalışmanın mahiyeti, araçları da dolaysız olarak belirliyor.

Tüm bunlarla birlikte, Ch yoldaşın sıklıkla vurguladığı en temel sorun alanı, sınıf hareketine devrimci önderlik sorunu. Bu konuda en temel zaafiyet sınıf hareketine siyasal gelişmeler üzerinden müdahale etme alanında yaşanıyor. İster taktik politika alanında olsun, ister bir eyleme önderlik pratiğinde olsun, isterse olağan gündelik sınıf çalışmasının seyri üzerinden olsun, bu konuda ciddi bir zaafiyetimizin olduğu açık.

Elbette her alanın kendi özgünlükleri vardır. Kastedilen bu değil. Sınıf mücadelesinin her aşamasına, her türlü gelişim sürecine devrimci müdahalenin sorunlarından bahsediyorum. Az önce bir örnek verildi. İşçiler gündelik pratikte emek-sermaye çelişkisi üzerinden hareket halinde. Ekmeği azalıyor, tepki gösteriyor. Bu çelişki döne döne kendini fabrika zeminlerinde üretiyor. Tabii ki biz hareketi oradan yakalayabilmek, bazı şeyleri oradan tutabilmek zorundayız. Fakat bu bir hareket ve hareketin gelişim süreci içerisinde bir dizi sorun, bir dizi gündem ve olayla karşı karşıya kalıyoruz. Bunları sınıflar mücadelesi düzleminde ele alıp parti olarak açıklıklar getirmek, daha genel planda müdahalenin araç, yol ve yöntemlerini tekdüze olmaktan çıkarmak gerekiyor. Evet bizim platformlarımız var ama onlar o anki mücadelenin ihtiyaçlarını karşılayamayabiliyor. Başka yol ve yöntemler geliştirebilmek, siyasal önderlik misyonunu yerine getirebilmek gerekiyor. Temel eksikliklerimizden biri budur.

Çalışmamız gündelik fabrika çalışmasında ya da olağan ajitasyon-propaganda faaliyetinde tek yanlılık arzediyorsa, parti olarak siyasal müdahalemizin kendisinde kusur aramak zorundayız. Taktikler geliştirmek, önünü

açmak, politikalar ortaya koymak, yön vermek gerekiyor. Bu misyonla hareket edebilmek ilk halka. Bunu oturtabilirsek, parti çalışması da Trakya'dan Güney'e kadar bir hatta oturur. Gerisi, kendi özgünlükleri üzerinden bir inisiyatif alanıdır.

Politik açıklık olmadan pratikte doğru devrimci inisiyatif olamıyor. Kadrolar, olayların seyri konusunda, sınıf hareketinin o günkü gelişimi konusunda bir açıklığa sahip değilse, zaten doğru dürüst inisiyatif de gösteremez. O zaman çalışma tekdüzeleşir. Her yer aynı şeyi yapmaya çalışır. İşte falanca yerde işçi birliği kurulduysa biz de burada kuralım olur. Bu mekanik bir yönelime döner. Ya da orada sektörel birlik bir şey yaptıysa ben de yapayım tekdüzeliği oturur. Eğer sınıf mücadelesinin genel tablosu hakkında bir açıklığa sahipsek, ihtiyaca en uygun araçları ortaya çıkarabiliriz.

Biz her yerelde araçları aynılaştırmak zorunda değiliz. Yaşanan zorlanma bir takım araç ve yöntemlere gereğinden fazla misyon biçmeye yol açıyor. Kurultay yapalım diyoruz, her yerde yapalım oluyor. Bu her yerde yol alacağımız bir çalışma değil. A bölgesinde aldırır da, B'de bu böyle olmaz.

Cr: Değişik alanlardan gelen yoldaşlardan da yansıyanlar üzerinden, öncelikle tartışılması gerektiğini düşündüğüm bir başka noktaya işaret etmek istiyorum.

Sunumda ortaya konulduğu gibi, parti çalışmamız sınıf zeminine oturmuştur. Geçmişten bugüne baktığımızda, önemli bir mesafe kat edilmiştir. Ama bizim uzun bir dönemdir temel tartışma noktalarımızdan biri, bu zeminde derinleşen bir çalışmadır. Genelde parti çalışması açısından bakıldığında, en büyük zorlanmayı burada yaşıyoruz. Bunun, kendi zayıflık ve yetersizliklerimizin ötesinde, kuşkusuz dönemin koşullarıyla da doğrudan bağlantısı var. Ama yine de şu noktayı bir kez daha vurgulamalıyız. Çalışma sınıf zeminine oturdu fakat fabrika zeminine oturmakta hala belirgin bir zorlanma sözkonusu. Bazı alanlar nispeten daha başarılı belki. Ama onlar da hedeflenen çerçevede bir çalışmayı örmekte zorlanıyorlar. Bu hala da önemli bir sorun alanı.

Bir önceki kongrede tanımladığımız çerçevede fabrika zeminine oturan çalışmayı örgütlemede mesafe almak, sınırlarımızı ve sorunlarımızı aşmayı kolaylaştıracaktır. Belli fabrika hedefleri saptıyoruz. Çalışma bu zemin üzerinden kendini var edebilmeli, bu hedef fabrikalara yönelik sistemli bir gündelik çalışma örgütlenebilmelidir. Bundaki zorlanmalar bizi rutine döndürüyor; yürütülen çalışma bir takım sektörel bülten ya da bildirilerle müdahaleye daralabiliyor. Sonuçta fabrika zemine oturamadığımız sürece işaret ettiğimiz sorun alanlarını aşamıyoruz.

Alanlardaki yoldaşların söyleyecekleri üzerinden tartışılabilirse eğer daha verimli olacaktır. Saptadığımız hedeflere dönük derinleşen bir çalışmada neden başarılı olamıyoruz? Bir yanı kuşkusuz nesnellik. Ama bizimle de bağlantılı ciddi yönleri var. Asıl bunları tartışabilmeli, bunların üzerine gidebilmeliyiz.

Nb: Cr yoldaşın vurgusundan sonra eksik bıraktığım bir noktayı eklemek istiyorum. Bence biz geçmişte bugünkü tabloya nazaran fabrika politikaları belirlemekte daha başarılı idik. Bunun en dolaysız göstergesi fabrika bildirileri, fabrika bültenleri idi ve bugüne nazaran daha etkin kullanılabiliyordu. Bu konuda bir gerileme olduğunu ifade edebiliriz. Fabrikanın iç sorunları, fabrikayı tanıma sorunu, vb...

Ch yoldaş dün sınıf hareketinin geneli üzerinden bunu tanımladı, sınıfı tanımalıyız dedi. Eğilimleri, kültürel yapısı, siyasal tercihleri vb... Yer yer böyle anketler yapıyor sendikalar. BMİS yakın zamanda yaptı. Bu anketlerden ne kadar veri alırız, bu ayrı bir sorun ama bir fabrikayı tanımak buna nazaran daha imkanlı. Bu yapılmıyor değil ama fabrika çalışmasında yaşanan zorlanmalar bunu ne denli işlevsel olarak yapıp yapmadığımız tartışmasını gündeme getiriyor. Bu kuşkusuz her yerele göre farklılaşabilir. Ama daha çok girip içerden tanıyoruz fabrikayı ve sorunlarını. Daha çok pratikten öğrenen bir tarzımız var. Bu aslında bir fabrikaya dönük önden yoğunlaşmayla ilgili bir sorun. Bu tartışılabilir diye düşünüyorum. Biz hedef seçerken neye göre seçiyoruz,

niye alanda o fabrika önümüze geliyor. Bu konuda düne nazaran eksikliklerimiz olduğunu düşünüyorum.

Ne: Sınıf çalışmamızın daha çok sendikal zemin üzerinden, dar ekonomik-sosyal sorunlar temelli yürüyor olması üzerinden bir tespit yapılıyor. Buna ben de katılıyorum. Böyle bir sıkışma alanımız var. Ancak bunun nedenlerini düşündüğümüzde, çalışmayı kurgularken, kendi niteliğimizle ilgili olmakla birlikte şöyle bir alanı da var. Sınıf mücadelesinin toplam atmosferine baktığınız zaman, sınıf kendi içerisinde güçlü bir ekonomik-sosyal sorunlar eksenli mücadele veremiyor. Çünkü sendikalar bu konudaki görevini yapmıyor. Bunu yer yer biz üstlenmek zorunda kalıyoruz. Bu sadece kolayımıza geldiği için böyle değil. Bunu yapmadan diğer alanı yapamamaktan da kaynaklanıyor. Biz alanımızda direnişlerle, grevlerle ister istemez dayanışma, yardımlaşma etkinlikleri örgütlüyoruz. Bu sendikal zemin aslında. Bunu sendikaların yapması lazım ama biz yapmak zorunda kalıyoruz. Çünkü bunu örgütleyecek başka bir kuvvet yok. Sınıfın bizim dışımızda yol gösterecek bir öncüsü yok. Bu biraz zorunluluk olarak da karşımıza çıkıyor.

Mk: Sorun biraz politik alanın sorunu ve bu sorun V. Kongre'de de çok yoğun tartışılmış durumda. Bu noktada biraz tutarlılık ve ısrara sorunumuz da var. Mesele tek başına nesnel durum üzerinden açıklanamaz. Evet sınıfın geriliği bir etken. Ama bizden kaynaklanan da birçok yanı var. Bunları daha iyi tartışabilmemiz gerekiyor. Tartışmanın bir boyutu devrimci örgüt sorununu da kapsıyor doğal olarak. Bizim sınıf çalışması yürüten yereller olarak toplam deneyim ve birikime tam hâkim olamama sorunumuz da var.

Alanlarımıza dair hep bir yoğunlaşma tartışması yapıyoruz. Yoğunlaşmak bir yanıyla da birikim işi. Bunda mesafe alınmadan herhangi bir örgütsel birim yoğunlaşalım diyerek sorunları çözemiyor. Doğal olarak örgütlü zeminlerimizin bu sorunu daha yaratıcı ve verimli tartışabilmesi gerekiyor. Yaşadığımız sorunlar temelde pratikte çözülecek. Pratikte daha fazla adım atıldıkça sorun alanlarının da çözüm yolu açılacak.

Alanı tanımak, yüklendiğimiz alanların profilini çıkarmak ve hedefli bir çalışmada ısrar etmek önemli. Seslenişin ötesine geçebilmek daha özel ilgi ve emekle olabilecek bir şey. Bir insanı örgütlemek, bir fabrikayı örgütlemek, hem o alanın sorun alanlarına hâkim olmak hem oradaki gerçeği, öne çıkaracağımız şeyi bilmekle ilgili. Biraz daha somuta indiğimizde daha verimli tartışabileceğimizi düşünüyorum.

Ms: Kendi alanımız üzerinden baktığımda, sınıf çalışmasında ve diğer çalışma alanlarımızda derinleşme konusunda yaşadığımız en büyük sıkıntılardan biri deneyimsizlik. Bu da doğrudan örgütsel tablomuzla alakalı bir durum. Belli planlamalar yapmaya çalışıyoruz, ekipler oluşturuyoruz. Aslında araştırmalar yapıyoruz, alanı tanıyoruz, hedef belirliyoruz ve alana yöneliyoruz. Ama bu çalışmayı yürüttüğümüz güçlerin çoğu ya çok genç ve mücadelede yeni yoldaşlar ya da sınıf çalışması açısından deneyimsiz yoldaşlar. Bunu kendim için de söylüyorum. Çalışmayı bu güçlerle yürütmeye çalışıyoruz. Çalışmada deneyimsizlik bizi çok fazla zorluyor. Birtakım şeyleri tabii ki de tartışıyoruz, planlama yapıyoruz. Fabrikada çalışan yoldaşlar yaptığımız planlama çerçevesinde dönüp bir şeyler yapmaya çalışıyorlar. Ama bu daha çok el yordamıyla oluyor. Sınıf çalışmasında deneyim kazanmak zamanla sağlanabilecek bir şey ama bu noktada deneyim aktarımı çok önemli. Güçleri hazırlayabilmek çok önemli. Özel bir ilgi gösterilmesi gerektiğini düşünüyorum. Yeteri kadar yapamıyoruz, çalışıyoruz ama çok başarılı olmuyor.

Dün tartışılan, sınıf çalışmamızın birikimi ve sınıf hareketinin son yirmi yıllık tablosu üzerinden yapılacak planlama oldukça işlevsel olabilir. Bir takım eğitim broşürleri hazırlamak, kendi güçlerimizi eğitmek açısından yararlı olacaktır. Yoldaşlarımız bir fabrikaya giriyor ve fabrikasında nasıl bir çalışma yürütmesi gerektiğini konuşmuş olsak da, ne yapacağını bilemeyebiliyor. Birçok yoldaşımızın çalışma noktasında bir sıkıntısı yok. Çok ağır sömürü koşullarında şikâyet etmeden 10-12 saat çalışan

yoldaşlarımız var. Ancak ortaya koyduğumuz hedefleri hayata geçirmede çok büyük zorlanmalar yaşanıyor. Bu noktada, birincisi deneyim aktarımlarının güçlü yapılabilmesi, ikincisi eğitim broşürlerinin hayata geçirilmesinin önemli olduğunu düşünüyorum.

Cn: Az önce yoldaşların açtığı tartışmayla bağlantılı devam etmek gerektiğini düşünüyorum. Aslında partimizin daha ilk oluşum sürecinde, köklerini oluşturduğu dönemde sınıf çalışmasını ele alışı dosdoğru politik bir içeriğe sahiptir. Konumuzla bağlantılı iki temel metnimiz var başlangıç aşamasında. Birincisi ***"Parti: Proletaryanın Devrimci Öncüsü"***; ikincisi, yapılan iç tartışmalar sonucu kaleme alınmış olan ***"Komünist Bir Siyasal Sınıf Örgütü İçin"*** başlıklı metindir. Bu metinler incelendiğinde görülecektir ki, parti kendisini dosdoğru siyasal bir sınıf çalışması zemininde var etmeye, orada inşa etmeye çalışıyor.

"Bugüne kadar söz konusu metinlerde tanımlanan çerçevede dört dörtlük bir çalışma yürütülmüş müdür? Oradan ne kadar mesafe alınmıştır? Belli mevziler tutulmuş mudur?" şeklinde sorular sorulabilir. Bunlara belki olumsuz cevaplar da verilebilir. Ancak Kuruluş Kongresi'ni önceleyen süreçte, yanlış hatırlamıyorsam 1997'de, hareketimiz kendi kimliğini tanımlarken, parti düzeyi kazandığını iddia ederken, ortaya koyduğu birtakım ölçütler, tam da o çalışma sayesinde elde edilmiş ölçütlerdir. EKİM o çalışmada kendi kadrolarını, kendi kimliğini oluşturdu, bir sınıf partisi düzeyine ulaştı.

Burada sanayi havzalarında belirli fabrikalara yönelik yoğunlaşmış bir siyasal sınıf çalışmasından, çok yönlü siyasal sınıf çalışmasından ne anlıyoruz diye sormamız lazım. Bu çalışma partiyi var edecek, hazırlık dediğimiz pratiği gerçekleştirecek olan zemin aslında. Peki bu çalışma bugün gene neden önemli? Bu aslında 2009-2012'de yapılmış tartışmaların içinde geçen bir soruydu. Dünden beri harekete, hareketin tablosuna dair, sınıf kitlelerinin durumuna dair tartışmalar yapıyoruz. Bir tablo var karşımızda ve biz buna boğucu bir atmosfer diyoruz. Bir taraftan da devrimci örgüt sorununu tartışacağız. Orada da göreceğiz, bu iki alanın ilişkisini.

Göründüğü kadarıyla saflarımızda çok farklı bir bakış yok aslında bu konuda. Bu ciddi bir hazırlık süreci olarak örgütlenmek durumunda. Çok büyük iddialarla sınıfa müdahale edebilecek bir örgütsel kapasitemiz yok bugün için. Metal süreci böyledir örneğin. Ama biz böyle bir çalışmayla yeni Greif'lar yaratabiliriz. Bunun nesnel zemini olduğunu da iddia ediyoruz. Bu konuda çok farklı düşünce de yok. O yüzden bu dönemin çalışmasında çubuk bükülmesi gereken, belirlenmiş birimlere yönelik çalışmadır. Mümkün olduğunca içerden kanallar bulmaya çalışan kuşatıcı fabrika çalışmasının bugünün en temel ihtiyacı olduğunu düşünüyorum.

Sa: Belli zorlanma alanlarından bahsediyoruz. Bunlardan biri de partiyi sınıf içinde var edebilmek. Bunun bazen çalışmamızda daha arka plana düştüğünü görüyorum. Bir fabrikaya ya da bir direnişe müdahale olsun, ilk yaptığımız şey işçilerin yaşadıkları sorun alanlarına çözüm üretmeye çalışmak oluyor. Bunun bir mantığı var. Mesela bir fabrikada ücret sorunu yaşanıyorsa ücretlerini alması için mücadele kanalına akıtmaya çalışıyoruz, ama bunu yaparken partimizi var etmeyi geri plana atabiliyoruz. Ücret vb. sorunları bir aşamaya getiriyoruz ve çoğu zaman o aşamadan sonra geriye fazla bir şey kalmıyor. Oradaki öncüleri kazanmaya yeterince yoğunlaşmıyoruz.

Diğer bir zorlanma alanı, ekonomik mücadele ile siyasal mücadele ilişkisi meselesi. Bu sorunları bütünlüklü işlemede zorlanmalarımız var diye ifade ediliyor. Bunun temel sebeplerinden biri, işçilerin mevcut bilinç düzeyleri. Bizim görevimiz işçilerin bilincini devrimci sınıf bilinci düzeyine çıkarabilmek. Ama siyasal açıdan gerilirse, bu bizi fabrikadaki sorunlara yoğunlaşmaya itiyor. Daha politik işçilere ise siyasal sorunlar üzerinden gidiyoruz, fabrikadaki özgün sorunlar daha geri plana itilebiliyor. Bu birebir işçilerle yaptığımız tartışmalarda da çıkıyor. Onlar sorun olarak ne

görüyorsa daha çok o ön plana çıkıyor. Bu yönlü bir tartışma yürütebiliriz.

Kimi yoldaşlar ifade etti, ben de katılıyorum. Partinin birikimi ile kadroların birikimi arasında bir açı var. Bu açının kapatılması gerekiyor. Eğitim alanı bir yönü ve daha merkezi müdahaleler düşünebiliriz. 30. Yıl Konferansından sonra oluşturulan sektör birimleri var. Bu tür merkezi müdahaleler bence anlamlı.

Nm: Sınıf çalışması alanındaki birikime hâkim olamamak meselesi üzerinde duruldu. Ben ideolojik-teorik planda birikime en fazla sahip olduğumuz alanın sınıf çalışmamız olduğunu düşünüyorum. Buradaki asıl sorun pratikte bunu nasıl hayata geçireceğimiz. Birtakım deneyimlerden yeterince faydalanamamak, değişen koşullara göre yeni yöntem ve yollar bulamamak gibi bir sorunumuz var. Yoksa bugün en genç yoldaşlarımızı fabrikalara gönderiyoruz. Hedef, orada parti saflarına insan kazanmak. Bunun araçları, yolu, yöntemi ne?

Özellikle 30. Yıl Konferansı'ndan sonra buna fazlasıyla yoğunlaştık ve daha derinlikli bir tartışma yürüttük. Pratikte zorlanmalarımız oldu. Bu zorlanmalar, toplamında birtakım deneyimlerimizi süzüp çıkartmamak, yoldaşların genç olması, bizim dışardan müdahalemizin sınırları, düne göre bugün işçilerin siyasal tartışmalara açık olmaması, buradan doğru bir taraflaşma yaratamamak gibi sorunlarımız var. Üç beş yıl öncesinde biz, bir fabrikada bir yoldaşımız varsa, ekonomik sorunlar eksenli bile olsa 10-15 kişiyi etkileyebiliyorduk. Bugün harekete geçirmede daha çok zorlanıyoruz. Nesnel koşulların çok belirleyici bir yanı var. Bence meseleyi partinin teorik birikimine hâkim olamamaktan çıkartmalıyız. Pratikteki zorlanmalarımızı tartışarak, oradan doğru yürüyerek yol alabileceğimiz kanaatindeyim.

Son birkaç yıldır çalışma tarzımızda bir değişiklik yaşadık. Önceleri daha yaygın propaganda araçları kullanıyorduk. Kendi içinde hedefleri olsa da fabrika merkezli hedefler değildi. O dönemin atmosferi de buna elverişliydi. Ve biz çevremizde epey işçi topluyorduk. Şimdi çalışma tarzını değiştirdik. Nasıl yol yürüyeceğimizi pratikte yaşayarak öğrendik. Yoldaşlarımız da buna göre şekillenmeye başladı. Şimdi yeni yeni rayına oturuyor. En azından İstanbul için bunu söyleyebilirim. Artık daha derinleşen tarzda yürüyecek bir çalışmanın ilk olanaklarını elde ettiğimiz kanaatindeyim. Güçlerimiz sınırlı, bu bir dezavantaj. Ama düne göre yere daha sağlam basacak birtakım güçlere sahibiz. Buradan doğru çalışmayı derinleştirdiğimiz durumda daha sonuç alıcı bir pratiği hayata geçirebiliriz.

Fabrikalarda birtakım özgün araçları kullanmak çok işlevsel oluyor. Bir fabrikada iç bülten çıkardık, işçilerden yazı aldık. Onların en zayıf yanı neyse, hangi konuda eğitilmesi gerekiyorsa, o alana eğildik. Toplumsal sorunlarla bağ kuran kısa özlü yazılar yazdık. Elden gizli dağıtımını organize ettik. İlk başta bizimle teması olan işçilere bunu yaptırdık, sonra çevremizdeki birtakım işçilere yaptırmaya başladık. İllegal çalışma tarzını kazandırmak açısından da faydalı oldu. Bunları yaygınlaştırmamız gerekiyor. Sendikal zeminde hareket eden işçiler bile olsa onlar içinde de yaygınlaştırmalıyız. Sınırlı yaptık ama faydalarını gördük. Bunlar yeni şeyler de değil aslında. Dönüp tarihimize bakıp, geçmişin birikimleriyle birleşen bir çalışma tarzını hayata geçirebilirsek, buradan yol yürüyebiliriz.

Bazen dengeleri kurmada zorlanıyoruz. My yoldaş sunumunda, birtakım adımları yanlış attığımızda, dönüp tartışıyoruz dedi. Bazı araçlar yeni olduğu ölçüde yanlışlar yapmamız doğal. Önemli olan bu yanlışları saptayıp sonuçlar çıkartabilmek. Toplam sınıf çalışmasında mesafe almak bu tarzın oturtulmasıyla, yetersizlik ve zayıflıkların erken müdahalelere konu edilmesiyle mümkün olacaktır.

Nb: Bir ek yapmak istiyorum. Parti olarak dönemi ve sınıf hareketini tahlil ediyoruz. Koşullar ve kendi gerçekliğimiz hakkında açık bir fikrimiz var. Güçlerimizin, etki alanımızın sınırları belli. Bu durumda ne yapılabilir? Yakın geçmiş deneyiminin iki önemli örneği var önümüzde. Biri fabrika

çalışmasında derinleşmenin örneği olan Greif, diğeri sektöre yönelik etkili bir müdahale ve inisiyatif örneği olan Metal Fırtınası deneyimi. Bence gündelik çalışmada derinleşme ve yoğunlaşma, alanı daraltmayı gerektiriyor. Yanı sıra sınıfın hedeflediğimiz kesimlerine sistemli politik ajitasyon sürdürülebilir. Ama aslolan yoğunlaşmak ve derinleşmektir. Bursa'da örneğin Reno'ya odaklanmaktır. Biz sınıfa politik platformlarımızla sesleniyoruz, her sorunu işliyoruz. Öte yandan pratikte yayılacak güç ve imkanlara sahip olduğumuzu çok düşünmüyorum. Dağılmamak önemli, çünkü dağılma hedef birimlerde sonuç almayı zora sokuyor. Herkes bunu bir şekilde dillendiriyor.

Tekrar ediyorum. Bence iki önemli alan var. Birincisi politik merkezlerin misyonunu oynaması. İkincisi, pratikte hedef birimlere derinleşen ve yoğunlaşan bir tarz. Bu her alan için geçerli midir, bu ayrı bir tartışmanın konusudur. Kimi yerlerde derinleşmeyi, kimi yerlerde yayılmayı hedefleyebilirsiniz. Toplam parti gerçeğimiz üzerinden, kongreden sonraki süreçte bu ikisini esas almak gerektiğini düşünüyorum. Çalışma alanlarında derinleşmek ve politikada daha etkin dinamik merkezler oluşturmak. Bu, mesafe alacağımız bir sürecin önünü açacaktır.

İa: Yoldaşın önerisi pratik bir ihtiyaç. Metal Fırtınası'nın ardından, yarattığımız etki üzerinden daha fazla fabrikaya ve işçilere ulaşabildik. Ama bunu sürdürebilmek, etkisini başka alanlara yayabilmek gibi bir sorun alanımız var. Söylediğimiz sözün, taleplerin, şiarların, mücadele anlayışının daha geniş sınıf bölüklerine ulaşabilmesi gerekiyor. Ama bu tek başına yeterli değil, bunu da görüyoruz. Genel bir etki yaratmanın, hareketlenme süreçlerinde onun taleplerini belirlemenin, harekete çekmeye çalışmanın bir yere kadar bir anlamı var. Biz bunu fabrika zemininde somutlayamadığımızda, etki genel kalmaya devam ediyor. TİS süreci geliyor sözünüzü söylüyorsunuz, buradan doğru hareketli süreçler yaratmaya çalışıyorsunuz. Ama TİS imzalanıyor, geriye dönük baktığımızda fazlaca bir şey kalmıyor. Yarattığımız etkiyi somut fabrika mevzileriyle bütünleyemediğimizde, pratik önderlik açısından güçlü adımlar atamıyoruz. Dolayısıyla bu bir ihtiyaç ama bunu yapmanın da zorlukları var. Sınıf hareketinin nesnel durumu somut fabrika mevzilerinde çalışma konusunda zorlanmalara yol açıyor. Ama buna rağmen ısrar göstermek durumundayız. Bunu yapamadığımızda, genelliği içinde bir propaganda ya da bir takım hareketli süreçlerin yarattığı gündemlere müdahalenin sınırlarını aşamayız. Kimi zamanda genellikten sıyrılırken fabrikanın iç gündemlerine hapsolmak gibi bir sorun da ortaya çıkartabiliyor. Yapılması gereken, ikisinin organik bütünlüğünü kurabilmektir.

Ne: Politika yapmaktan ve sınıfın genel süreçlerine müdahale etmekten söz ediyoruz. Referandum gündemi gelir, onun üzerinden sözünüzü söylersiniz. O genellik içinde yapılması gereken, onun mücadele edebileceği kanalları yaratmaya çalışmaktır. Bu kendi içerisinde bir genellik taşısa da, sınıfı harekete geçirebileceğiniz bir alan açabilmektir önemli olan. Siyasal olarak müdahale edeceksek, sınıf çalışmamızın siyasal niteliğini güçlendireceksek, bu kaçınılmazdır. Tabii bu politikayı fabrikalara nasıl taşıyacağız tartışmasından bağımsız düşünmüyorum bunu. Fabrikada derinleşme vurgularının, siyasal muhteva sorununu biraz gölgelediğini düşünüyorum.

My: Ne yoldaşın bıraktığı yerden devam etmek istiyorum. Bugün yoğunlaşma sorunumuz eski düzeyde var mı? Partinin belli hedefleri var. Ben dışardan baktığımda, bazı alanların nerelere yoğunlaştığını söyleyebilecek durumdayım. Yol alıp alamamak başka bir sorun. Ama yönelim açısından eski düzeyde değil bu sorun.

Çalışmamız büyük oranda fabrikalar merkezli bir biçim kazanmış durumda. Fakat biz buralarda, Cn yoldaş ifade etti, mevzi tutamıyoruz. Mevzi tutamadığımız ölçüde genel boyutuyla değil özel olarak bir istikrar ve yoğunlaşma sorunu pratik olarak kendini yeniden yeniden üretiyor. Bir takım erken mücadelelere girip mevzi kaybedildiğinde, söz konusu fabrika birimine olan yoğunlaşma ya bitiyor ya da zayıflıyor. Ya yeni bir birime

yöneliyorsun ya da istikrar adına zayıflamış bir zeminin etrafında dönüp duruyorsun. Komisyon metni diyor ki, yoğunlaşma alanında temel sorun, yönelim ve planlama sorunu olmaktan çıkmış, yoğunlaşmanın niteliği ve içeriği sorunu öncelik kazanmıştır.

Eğer bazı alanlar hala yoğunlaşma sorunu yaşıyorsa, metni buna uygun yeniden düzenlemek, bir bakıma III. Kongre'ye geri dönmek gerekir. Bizim o dönem yoğunlaşma sorunumuz vardı. Kimi yoldaşlar Parti Okullarına gittiler ve bu sorunu tartıştılar. Yoğunlaşma sorununu engelleyen ne varsa bir kenara atalım denildi. Bildiri ise bildiri, afiş ise afiş, genel faaliyetse genel faaliyet, bunların zayıflaması pahasına, ne yapıp edip hedeflediğimiz fabrikalara yoğunlaşalım denildi. O zaman sorun bir yönelim sorunuydu. II. Kongre'de tespit edilmiş, III. Kongre'de çok belirgin bir tarzda ele alınmıştı. Parti Okullarına birçok kadro gelip biz yoğunlaşamıyoruz çünkü diye başlayan uzun gerekçelendirmelerde bulununca, bunu engelleyen neyse bir kenarda bırakalım denildi.

Bundan sonraki sürece bakıyoruz. Bugün çalışmamız tek tek fabrikalara olmasa da belli fabrika bölgelerine yoğunlaşmaktadır. Buralarda özel olarak yönelinen fabrikalar da vardır. Sonuç almak başka bir şeydir. Bir fabrikada iç süreçler yoksa yapabilecekleriniz sınırlıdır. Siz düzenli olarak sorunlar üzerinden kışkırtırsınız ama mesele bundan ibaret değildir. Bence burada asıl yapılması gereken, ilişkide olduğumuz işçileri fabrika dışı alana, daha doğru bir ifadeyle dar ekonomik-sendikal mücadele dışı alana çekmektir. Fabrika dışı alana ise fabrikaya basarak çekersiniz. Karşı karşıya kaldığı artı değer sömürüsünden yola çıkarak çekersiniz. Fabrika dışı alan siyasal alandır. Sınıflar ve siyasal iktidar ilişkileri alanıdır. Saldırıların genel alanıdır.

Ben fabrika çalışmalarımızda bu yanın zayıf olduğunu düşünüyorum. Bu yanı zayıf olduğu zaman ne oluyor? Fabrikadaki sendikal süreç başarıya ulaşırsa tutabiliyorsunuz belki, tutabildiyseniz tabi. Çoğu zaman şöyle oluyor ama, işçiler hazırlıklı değilken ekonomik mücadelenin içine sokuyoruz. On kişiyi toplayıp komite kuruyoruz. Ama sendika bürokratı geliyor, bunlardan bir şey olmaz diyor ya da bunlar çok güvensiz diyor. İş bir yerde tıkanınca kurduğunuz ilişki de tıkanmış oluyor. Tıkanmış bir fabrikada siz isteseniz de istikrarlı bir faaliyet sürdüremiyorsunuz.

Biz yoğunlaşma sorununu sadece fabrika içi süreçler olarak değil, siyasal faaliyetimizin ısrarla belli fabrika birimlerine taşınması ve buralarda yeniden üretilmesi olarak ele almalıyız. Sistematik bir yoğunlaşma istikrarlı bir siyasal faaliyetle sağlanabilir. Kriz koşullarında güçlü bir hareket çıkarsa, bu durum değişebilir. Ama siyasal olana öncelikli bakabilirseniz, fabrika içi gündemler gibi çok önemli bir alana sıkışıp kalmazsanız, fabrikadaki iç dengelerin düzeyinden bağımsız sistemli bir fabrika çalışmasının önü açılır. Orda kazanırsınız veya kaybedersiniz, ilerletirsiniz veya ilerletemezsiniz, ama orası her halükarda sizin hedefiniz olarak kalır. III. Kongre öncesi sorun fabrikaya ayak basma sorunuydu, şimdi bu sorun bir ölçüde geride kaldı. Artık önemli olan, ayağınızı nasıl bastığınızdır.

Yoldaşlar otuz fabrikaya farklı bildiriler çıkardık diyorlar. Bu bir şey anlatıyor. O kadar bildiri yazmak ancak o fabrikalarla ilişki halinde olmakla mümkündür. Ben bazı vurguların, henüz aşılamayan sorunlara işaret ediyor da olsa artık ikinci planda kaldığını düşünüyorum.

Bütün bu söylediklerimden, sınıf mücadelesinin temeli olan fabrika içi gündemleri ele almayalım sonucu çıkmaz. Biz işçileri siyasal mücadeleye çekeceğiz. Dün tartıştıklarımız da böyledir. Birtakım süreçlerde gereksiz taraf olmaktan, birtakım süreçlere erkenden müdahil olmaya çalışmaktan, fabrikaya müdahale ediyoruz diye fabrika içi gündemlere sıkışmaktan kendimizi kurtarmaya bakacağız. Tabii ki fabrikadaki gündelik mücadele temeldir. O mücadeleyi yönetebilme en temel sorunlardan biridir. Bizim bugünkü tartışmamız bir çubuk bükmedir. Ama bence Ne yoldaş haklıdır. Yoğunlaşamıyoruz deniliyor, hayır, niteliği sorunlu olduğu için yoğunlaşamama sorunuyla karşı karşıya kalıyoruz

Nb: Tartışmayı bir noktaya bağlamak

istiyorum. Biz fabrika çalışması deyince neden sadece iktisadi bir çalışma olarak algılıyoruz? Fabrika çalışması bir bütündür. Ben diyorum ki, fabrika çalışmalarında derinleşmeliyiz. Sen başka bir boyutunu söylüyorsun. Biz 30 fabrikada çalışıyor olabiliriz. Bu çalışmanın derinleşmesi ya da fabrika zeminine oturduğu anlamına mı gelir? Bu başka bir şey. Elbette biz saptadığımız hedef birimlerde iktisadi ve politik çalışma bütünlüğü içerisinde bir süreç örgütleyeceğiz. Ama fabrikalarda derinleşeceğiz dediğimizde, bu ekonomik mücadele olarak algılanıyorsa, önce onu ortadan kaldırmak gerekiyor. Dediğin doğru, biz gittiğimiz fabrikada işçileri siyasal mücadelenin içine çekmek, oradan giderek bir siyasal mevzi oluşturmak gibi bir hedefimiz var. Ancak fabrikalarda derinleşelim dediğimizde bu direk sendikal ve ekonomik mücadele olarak algılanıyorsa, önce onu aşmak lazım.

Cn: '90'larda Ekimci işçiler her türlü politik sorunu en politik dille propaganda ederlerdi. Fabrikada yoğunlaşmak demek, gidip fabrikada sendikal mücadele, ücret mücadelesi yürütmek demek değil. Bu tartışma her açıldığında soyut alana kayıyor, sanki böyle bir tartışma alanı varmış gibi...

(...)

My: Burada fabrika çalışmasında kastedilenin doğru anlaşılması lazım. Bir parti bazen fabrikalarda yoğunlaşmak için pekala iç gündemlere hapsolmakla da karşı karşıya kalabilir. Bu çok büyük tartışmaya konusu olmayabilir. Nihayetinde oraya girmeye çalışıyorsunuzdur, ilk elden yakalayabileceğiniz oradaki ekonomik sorunlardır, oraya basmak için bunu göze alabilirsiniz. Ben diyorum ki, sorun alanımız şimdi bu değil. O yüzden tek yanlı çalışma düzeltilmelidir deniliyor. Cn yoldaş, senin söylediğin yerden, fabrikaya gittiğin zaman ekonomik mücadele yürütülür değil. Nesnellik derken yaşananı kastediyorum, işin mantığı bu demiyorum. Bizim durumumuz bu diyorum.

Cr: Böyle bir tartışma yok. Metin açısından da böyle bir tartışma yok. Belki ben tam ifade edemedim. Bizim çalışmamızda elbette yönelim planında sorun yok. Ancak biz fabrikanın zeminine hedeflediğimiz çerçevede basabiliyor muyuz? Basamıyorsak neden? Ben bunu tartışmalıyız dedim. Yoksa o çalışmada bilinç, elbette "işçilerle işveren mücadelesinin dışından taşınır." Bu alanda zayıflık olduğu ise yeterince açık.

My: Neden basamıyoruz sorusunun yanıtı burada olamaz mı yoldaş? Bunu taşıyamadığımız, bilinçli birtakım öğeleri fabrikalarda bulunduramadığımız, istikrarlı bir ilişki kuramadığımız, örgütsel ilişki kuramadığımızdan kaynaklanmıyor mu?

Nb: Siyasal sınıf çalışmamamızın mahiyeti konusunda herkes hemfikir. Tartışılan kusurlar yoğunlaşma ve derinleşme alanına giriyor. Politik olarak, örgütsel olarak, pratik olarak. Yoğunlaşmanın en iyi örneği Greif'tır. Orada her şey var. Biz bunu kuramıyorsak, fabrika çalışmasında bir yoğunlaşma, bir derinleşme sorunu yaşıyoruz demektir. Yoksa sınıfa dönük siyasal müdahalemizin zayıflığı metal hareketinden bu yana çok ciddi tartışılıyor. Ancak onun fabrika zeminine oturulması ve doğru saptanmış birimlerde Greif ölçütleri üzerinden hayata geçirilmesi noktasında bir yoğunlaşma ve derinleşme sorunu var. Bir yoldaş, 30 fabrikaya gidiyoruz ama zorlanıyoruz diyor.

Ms: Bir şey eklemek istiyorum. Bizim tek zorlanmamız fabrikada çalışma yürütürken siyasal propaganda yapmak değil. Biz başından itibaren çalışma yürüttüğümüz fabrikaya sadece ekonomik sorunlar üzerinden gitmiyoruz. Fabrikadaki sorunlar üzerinden işçilerle bağ kurmaya çalışıyoruz ama daha en başından itibaren şunları gözetiyoruz: Kime nasıl gidebiliriz? Duyarlılıklarını anlamaya çalışıyoruz. Alevi sorunu, Kürt sorunu, gündemdeki meseleler, seçimler vb. Bunları işçilerle tartışmaya, bunlar üzerinde bağ kurmaya çalışıyoruz ama bunda başarılı olamayabiliyoruz.

Örneğin 'da bülten çıkarıldı, bültende bütün siyasal gündemler işlendi. Fabrika içi gündemler de işleniyordu, yoldaşın dediği gibi bunlar arasındaki bağ da kuruluyordu. PYO, hatta MYO verdiğimiz işçiler vardı. Bazı alanlarda politik müdahale etmede çekiniyor

olabiliriz, ama tek sorun bu değil. Biz politik müdahaleyi yaptığımız zaman da başarılı olamayabiliyoruz. Burada başka sıkıntılar da var. Tek başına nesnellikle açıklayabileceğimiz bir durum da değil. Nesnel tablo ortada ama bu tabloya rağmen bir şeyler yapabilmemiz gerekiyor. Kuşkusuz nesnel tablo çok zorluyor. İnsanları evinden çıkaramıyorsunuz. Çalışma koşulları vb. bir dizi nesnel zorluk var. İşte buradan doğru kendimize dönük kısımları tartışabilmemiz gerekiyor.

Nm: Biz bir komiteyi önümüze aldığımızda da içerisindeki potansiyele bakıyoruz. Çalışma yürüttüğümüz bazı fabrikalarda ekonomik-sosyal sorunlar üzerinden yüklenip siyasal müdahaleyi onun üzerinden yapmaya çalışıyoruz. Bir kısmında da doğrudan politik olarak kazanmak için davranıyoruz, dışardan ilişki kuruyoruz. Kısacası sendikal alan üzerinden yoğunlaştığımız bir tablo da yok bölgemizde. Böylece geçmiş senelere göre daha anlamlı dayanaklar yaratmayı başardık.

Ms: Daha en başından politik yayın verdiğimiz birçok işçi oluyor. Olumsuz bir tepki almıyoruz. Politik yayını verdiğimiz için bizden uzaklaşmıyorlar. Ama bağımızı güçlendirmek, bir düzeyde örgütlemek, fabrika içerisinde onunla çalışma yürütebilmek konusunda zorlanma yaşıyoruz.

My: Nedir siyasal muhtevadaki zayıflık? Bu genel olarak kabul gördü. Zaten burada uzun süredir bu tartışılıyor denildi. Bir parti siyasal süreçlere güçlü müdahale eder. Bu müdahalesini nesnel sınırlar belirler ama kendisi güçlü müdahale ediyor diye olmaz. Ve doğal olarak nereye basıyorsa faaliyetini oraya götürür. Biz fabrikalara basmaya çalışıyoruz. Fabrikadaki işçileri bu güçlü müdahalesiyle etkiler ve örgütler. Oradaki işçilerle teması doğrudan bunun üzerinden kurmaz, genel olarak çok değişik yollarla kurar. Sosyal olarak kurar. Fabrikaya girer kurar. Araçları ve yöntemleri bunun üzerinden şekillendirir. Ekonomik mücadele dahil olmak üzere bütün mücadele biçimlerini bunun için şekillendirir.

Benim vurgudan anladığım, bizim bu alanda zayıflıklarımız var, bu alanda zayıflıklarımız olduğu için temas kurduğumuz işçileri değiştirmede, bilinç taşımada zayıf kalıyoruzdur. Yoksa tabii ki bir parçasıdır, bir fabrikaya girdiğinizde politik yayın vermek. Ama siyasal alan dediğimiz, siyasal süreçlere katma ve buradan eğitme alanıdır. Bizim ilişkide olduğumuz işçiler düzen partilerinin mitinglerine gidiyorlarsa, siyasal müdahale gitmemelerini sağlamaktır. Bizim bir işçimiz var, cinsiyetçi eğilimlere sahip. Siyasal alan, neden cinsiyetçi eğilimlere sahip olmaması gerektiği noktasında onu eğitmeye çalışmaktır. Bunu yaptığımızda durumun hemen değişeceğini iddia edemeyiz. Ben eksik olan yanın bu olduğunu söylüyorum.

Ötekini de çok iyi yaptığımızı söyleyemeyiz. Ekonomik mücadeleyi çok iyi örgütlüyoruz, fabrikadaki sorunlara çok hakimiz, her sorunu alıyoruz direnişlere döndürüyoruz diyebilecek durumunda değiliz. Ama yine de bu alanda daha iyiyiz. Bu alanda bir deneyimimiz var. Bazı yoldaşlar deneyimsizlik sorununu dile getirdi ama bizim önemli bir deneyimimiz var. Birikimin aktırılması sorunu bu esasta. Tabii ki siyasal sınıf örgütünün kendini ifade edeceği alan fabrika çalışmalarıdır. Tabii ki biz buradan kendimizi üretmek, buraya doğru yönlendirmek hedefiyle davranırız.

Ne: Çalışmamızın siyasal muhtevası sorunun bir yanı. Bir yanı da o alanlar üzerinden politika üretebilme sorunu. Yakın dönemde alanımızda yaşanan bir grev var. Sektörü ve ekonomide tuttuğu yer çok önemli değil. Ama çevresindeki fabrikalar açısından önemli bir yeri var. Aynı zamanda bu çalışmayı ve grevi örgütleyen iki öncü ilerici genç temsilci var. Fabrikayı örgütlemişler, işyeri komitesini kurmuşlar, komite düzenli işliyor. Kendi örgütlenme çalışmaları üzerinden diğer fabrikaların örgütlenmesine de önayak olmuşlar ve grev süreci yaşıyorlar. Bizim yaptığımız, zaten yaptıklarını onlara anlatmak olmuyor tek başına. Ufuklarını açabiliyorsanız, oradaki toplam fabrikalara ve alana dönük politik bir hat belirleyebiliyorsanız, siyasal olarak müdahale edebiliyorsanız daha yakınlaşıyorsunuz. Çünkü işçileri kendi bulundukları dar alandan çıkartmış oluyorsunuz. Ben derinleşme ve yoğunlaşmayı böyle anlıyorum.

TKİP VI. Kongresi tutanakları...

Sınıf mücadelesi ve TİS süreçleri

İa: Gündemimiz **"Sınıf mücadelesi ve TİS süreçleri"** Önümüzdeki komisyon metni, gerçekte Parti Programı'nın "emeğin korunması" bölümüne ilişkin tartışmalarının özetlenmiş hali. Sunum metninin son paragrafında, bunu neden tercih ettiğimizin açıklaması var:

"Emeğin korunması mücadelesini ve bu kapsamda değerlendirilebilecek TİS süreçlerini, olumlu veya olumsuz yönleriyle bu bütünlük üzerinden değerlendirebilmek önemlidir. Devrimci sınıf çalışmasının temel yaklaşımları, süreç değerlendirmelerinde de esas kriterleri vermektedir. Bu süreç sınıfın bilinç ve örgütlülüğüne ne katmıştır? Sınıfın inisiyatif ve iradesinin açığı çıkmasına ne gibi bir etkisi olmuştur? Sermayenin, devletin ve sendikal bürokrasinin karşısında konumunu güçlendirmiş midir? Önemli olan daha da çoğaltılabilecek bu soruların devrimci yanıtlarıdır...

Sınıf zemininde somut politika yapabildiğimiz gündemlerden birisi olan TİS süreçlerinde, sendikalar, sendikal bürokrasi, sendikal mücadele alanlarında bir dizi tartışmalı nokta ortaya çıkabiliyor. Sunum metninin ortaya koyduğu çerçeve üzerinden bu sorunları tanımlamaya çalıştık.

Ch yoldaş konuşmasında, birtakım süreçlerin nasıl değerlendirilmesi gerektiğine dair anlamlı vurgular yaptı. İlkesel önem taşıyan stratejik yaklaşımlarımızı öncelikli kıstas olarak ifade etti. Yoldaşın konuşmasından da hareketle iki noktayı kısaca ifade etmek istiyorum.

İlkin TİS süreçlerine müdahalemizin hedefi, içeriği, zemini ve sınırı üzerinden durmalı, bunda ne denli başarılı olabildiğimizi somutlamalıyız. İkincisi, TİS süreçlerini kendi içinde değerlendirme darlığına düşmemeliyiz. Bunu sınıf mücadelesinin geneli içinde ele almalı, bu açıdan ne ifade ettiği üzerinde durmalıyız. Bu türden özel süreçlerin sınıf hareketinin geneline neler bıraktığı, mücadelenin genel seyrini nasıl etkilediği özellikle önemlidir.

Ch yoldaş, kimi güncel kazanımlar pekâlâ sınıfın mücadele dinamiklerini sınırlayan bir rol de oynayabilir, işçileri düzene ve sendikal bürokrasiye bağlayan sonuçlarda üretebilir dedi. Son Metal TİS sürecini bu gözle değerlendirmek özellikle önemlidir.

Metal Fırtınası Türk Metal yönetimi şahsında sendikal bürokraside önemli gedikler açtı. Türk Metal yönetimi sarsılan otoritesini tesis edebilmek için, yeri geldi taviz vermeye, yeri geldi biçimsel bir demokrasi işletmeye çalıştı. Bu türden oyun ve manevralara rağmen bir türlü eski otoritesini kuramadı. Fakat öte yandan, son TİS sürecinde nispeten yüksek bir zam almış olması ve bunun işçilerde yarattığı aldatıcı tatmin, Türk Metal'in daha özgüvenli davranabilmesini sağladı. Ekonomik sınırlarda işçilere kazanım olarak gözükebilen süreçler, hareketin genel seyri üzerinde ters etkiler yaratabiliyor. Kaldı ki "üç-beş kuruş kaygısı" üzerinden bakıldığında bile gerçekte ortada bir kazanım da yok. Buna rağmen yaratılan aldatıcı tatmin duygusu, Türk Metal çetesinin elini rahatlatan bir rol oynamıştır.

Doğal olarak bizim kendi müdahale zeminimiz, hareket eksenimiz tek başına bu

dar ölçüler olamaz. Bunları gözeteriz, ama gerçekleştirdiğimiz müdahaleyi bütünselliği içinde anlamlandırmamız gerekir.

Nb: Metal TİS'leri ya da bu alandaki kimi gelişmeler üzerine tartıştık. Nasıl ki bir sendikal düzen var diyorsak, aslında buna bağlı da bir TİS düzeni var. Bundan bağımsız olmayan, temelde de kapitalistler ile sendika bürokratlarının masa başında çözdüğü, sermayenin ihtiyaçlarını esas alan bir düzen bu. TİS süreçlerinin en anlamlı yanı, sınıfın da duyarlılıklarının arttığı bir dönem olması nedeniyle, bu oturmuş düzene döne döne vurulması olabilir. TİS süreçlerinde Greif kriterlerini esas alacaksak, işçilerin söz sahibi olması, bu çerçevede taban örgütlenmesi ve inisiyatifi, taleplerin oluşturulmasından koparılıp kazanılmasına kadar taban inisiyatifine dayanmak gerektiği vb. üzerinde özel bir biçimde durmak gerekir. İşçi kitlelerindeki duyarlılığın alabildiğine arttığı bu süreçleri etkin bir şekilde değerlendirmek, önemli bir görev ve müdahale alanı olarak duruyor önümüzde.

TİS süreçleri gündelik sınıf çalışmamızın yalnızca özel bir alanı. Ama önemli imkanlar sunuyor ve bu imkanları değerlendirmek gerekiyor. Bazen kendi içerisinde TİS'e daralan bir bakışla hareket edilebiliyor. Sonuçta sınıf tırnak içinde "kazanıyor" ve biz de o süreçte sınıfa kazandırmış ve ardından bir kenarda kalmış oluyoruz. Son TİS sürecinde bu çok belirgindi. İşçiler döndüler, cebimize biraz para girdi dediler, buna katkısı için de Birlik'e teşekkür ettiler, o kadar! Böyle bir yaklaşım ve uygulamanın sonu yok, bundan bir sonuç çıkmaz demek istiyorum.

Dolayısıyla biz mevcut sendikal düzen ve ona bağlı olarak TİS düzenine vuramadığımız, sınıfın bilincinde ve eyleminde belli gelişmeler yaratamadığımız sürece, bu kaçınılmaz olarak devam edecek. İşçiler bize teşekkür edecekler ve gündelik çalışma hayatlarına dönecekler. Belki en belirgin bir şekilde buna vurmak gerekiyor. Buradan alınacak mesafe mevcut sendikal düzene de vurulan bir darbe olacaktır.

My: Bu sunum konusuna ve dolayısıyla metnine, alanlarda yaşanan kimi tartışmalar yüzünden özellikle ihtiyaç duyuldu. Bu somutta bir kez daha son metal sözleşmesidir. Başta TİS'dir ama birtakım süreçler, grevler de bunun içerisindedir. Bunlar yayınlarımıza da yansıyor, ardından birtakım tartışmalar, yorumlamalar yapılıyor. Bu nedenle ölçülerin bir kez daha konulmasının yararlı olacağını düşündük.

Partinin bu konuda önemli değerlendirme ve tartışmaları var. En güçlüsü Parti Kuruluş Kongresi'ndeki tartışmalardır. Kuruluş Kongresi'nde parti programı sorunu kapsamında tartışılan "emeğin korunması" mücadelesidir, TİS gibi dar bir alan değil. Emeğin korunması mücadelesinin önemi, kapsamı, sınırları ve elbette ele alınış tarzıdır. Bizse sorunu birtakım somutluklar üzerinden ele almak istedik.

Daha önce de belirtmiştim, her konuda yüzde yüz fikir ortaklığı sağlamak gerekli değildir. Sınıf mücadelesinin canlı ve çok yönlü pratiği içerisindeyiz. Çalışmamız büyüyor ve zenginleşiyor, bu türden sorunlar doğal olarak artacaktır. Bunu gözönünde bulundurarak bir kez daha temel ölçüleri koymak istedik.

İki ayrı alan var aslında. İlki işçinin kendi ekonomik-sendikal mücadelesidir. Kapitalist ile masaya oturur, çalışma ve yaşam koşullarını iyileştirmek, ücretini yükseltmek ister. Kapitalist ise tersinden, maliyetleri düşürmek adına ağır çalışma koşullarını ve düşük ücretleri dayatır. Sonuçta çatışırlar ve biz de bu mücadele yer alırız. Bunun işçileri kitlesel olarak eyleme çekmenin kolay ve etkili bir alanı olduğunu biliriz. Sürece müdahil oluruz ve içine gireriz, derinleştirmek ve politikleştirmek, politik sonuçlar elde etmek isteriz.

Sözleşmenin iyi olması onu imzalayan bürokratı kurtarmaz. Sözleşmenin iyi olması, çok geçmeden ücretlerin düşmeyeceğini göstermez. Bizim bu açıdan geniş bir politika alanımız var. Sözleşme iyiyse iyidir deriz. Sözleşme iyidir ama ölçü budur, şu şu dinamiklere dayanmıştır deriz. Dinamik işçi ise işçi deriz, politik gelişmelerse politik gelişmeler deriz. Realite ne ise olduğu gibi kabul ederiz ve

işçiye de böyle sunarız.

Ama bizim esas alanımız bu değil. Biz bu alana kendi içinde üç-beş kuruş üzerinden bakmıyoruz. Sınıfın birliğini sağlamak ve içinde bulunduğu sömürü koşullarından kurtarmak hedefi üzerinden bakıyoruz. Çok zor değil, karmaşık da değil. Ama neden bazılarımız için karmaşıklaşıyor? Çünkü iki tartışma iç içe giriyor. Biz buna niye "kazanım" demiyoruz deniliyor. Kazanım demiyoruz, çünkü sınıfı ilerletmiyor. Sözleşme iyi mi? Evet sözleşme iyi. Şu veya bu sözleşmeye atfen demiyorum. Yoldaşların verdiği verilere göre, metal sözleşmesinde sanıldığı gibi bir kazanım yok. İşyeri sözleşmelerinde de böyle. Ama bu ölüm kalım savaşı değil. Asla imzalamam vb. diyor ama imzalıyor.

Biz yine gerekeni söyleyelim. Bunun çalışma koşullarını kötüleştireceğini söyleyelim. Ama bu bizim temel mücadelemiz mi? Biz işçileri böyle bir mücadeleye sokup yormak zorunda mıyız? Aramızdaki mesafeyi açmak zorunda mıyız? Devrimci sınıf mücadelesi için faydalıysa, herhangi bir fabrikada ücret mücadelesini derinleştirmek bunu sağlıyorsa, sonuna kadar yapalım. Bunu işçiler kaldırabiliyorsa, bizimle ve sınıf mücadelesiyle bağları kuvvetleniyorsa yapalım. Yoksa yapmayalım demiyorum ama gerçek ne ise onu söyleyelim. Bu koşullarda bu ücretle yaşayamazsın diyelim.

Karmaşık bir sorun değil ama tartışmalar yaşanabildiği için, hangi ölçüleri esas aldığımızı ortaya koyan bağlayıcı bir metin kaleme almak ihtiyacı duyduk Buradan bir irade çıkaralım. Bundan sonra bir tartışma olduğu zaman, bu metin kongre tartışmalarının sonucudur, bunu esas alacağız diyebilelim. Altı ay sonra artık TİS süreci tartışılmaz, onun sonuçları, sonuçlarına karşı mücadele biçimleri vb. tartışılır.

Bir kez daha vurgulamak istiyorum. Bazı şeyleri kendi sonuçlarından daha öteye götürmeyelim. Sonuçta bu bir TİS sözleşmesidir. Daha önce de örnek vermiştim. TİS'i siyasallaştıralım, siyasal madde koyalım tartışması yapılabildi. Bu bir sözleşme, bunun neyine siyasal madde koyacaksınız? Patrondan ne isteyeceksiniz? OHAL kaldırılsın talebinin ileri sürüleceği yer, TİS masası mıdır? Bunu sınıf hareketine politik müdahale sanmak gülünçtür.

Belli ki temel yaklaşımlarımızı ortaya koyan belgeler üzerinden değil, el yordamıyla tartışıyoruz, pratikten öğreniyoruz. Ama toplam birikime hâkim değilseniz, sadece pratikten öğreniyorsanız, sonuçta işte böyle tökezlersiniz.

Komünist Manifesto'dan 150 yıl sonra ekonomist bakış açısını savunabilen, sınıf hareketi ancak böyle aşamalardan geçerek bilinçlenir diyebilenleri gördük. Lenin'in aynı tartışmalara karşı neler söylediğini biliyoruz, hala bunun neyi tartışılıyor? Sınıf nasıl bilinçlenir, sınıf hareketine nasıl ve ne kapsamda müdahale edilir, ekonomik mücadelenin harekete kazandırdıklarının sınırı nedir vb...

Toparlayayım. Partinin toplam birikiminden bakacağız. Gene farklılıklarımız olacak, gene tartışacağımız noktalar olacak ama bunlar çözülecek süreç içerisinde. Veya farklı fikirler olacak ama partinin herkes için bağlayıcı bir ekseni olacak ve herkes ona uyacak.

Ad: Konuya ilişkin kimi tartışmalara bakıldığında, yöntemsel bakış sorunu var gibi görünüyor. Metal TİS'i kazanım mı değil mi tartışması aslında çok anlamı değil. Orada muhtemelen AKP'nin de müdahalesi olmuştur. O dönem şöyle bir hava vardı metal işçilerinde: Taleplerimiz bunlardır, eğer vermezlerse greve çıkacağız, yasaklarlarsa fiili grev yapacağız... Bu farklı şekillerde yansıdı. Bu arada Birlik'in sürece dair müdahaleleri, çağrıları, şiarları vardı. Alınan zam oranında, diğer TİS'lerle kıyasladığında, bir farklılık da vardı. Sınıfın verili bilinciyle şöyle bir algı oluştu. Evet bunlar bize biraz yüksek zam verdiler ama bunu vermelerinin nedeni, birincisi Birlik'in buradaki müdahalesi ve oynadığı rol. İki, işçilerin olası grev yasağı karşısında fiili grevle hakkını aramak noktasında belli bir kararlılık sergilemesi...

Aslında önemli olan bu. Kazanımdı değildi tartışması kendi içinde çok anlamlı değil. Bu

açıdan bakıldığında, Birlik'in bir etkisi oldu, işçiler tarafından bu yaygın biçimde dile getirildi. Bu sınırlarda bir etki vardı. Bu çok da önemsiz değil. Birlik'in müdahalesinin metal işçileri üzerinde şu veya bu düzeyde yankı bulduğunu gösteriyor. Aslında olay bu sınırlardaydı.

Tabii ki TİS süreçleri sınıflar mücadelesinin bir alanıdır. Politik müdahale için elverişli bir zemin sunmaktadır. Sermaye ile emek arasında, işçi sınıfı ile burjuvazi arasında, sömürü, baskı, artı değer üzerinden işlenebilecek bir gündemdir. Burada işçi sınıfı kendi ürettiği artı değerden bir nebze olsun daha fazla almaya çalışıyor. Yanılmıyorsam Brecht'in şiirinde vardı, terazinin iki kefesi. İşçi sınıfı artı değeri üretiyor ve bu iki kefeye bölünüyor. Burjuvazi çoğunu alıyor, işçi sınıfına kırıntı veriyor. İşçi bir şey kazanacaksa, burjuvazinin kefesinden almak zorundadır. Bunun için de örgütlenecek, mücadele edecek ve o kefeden bu kefeye bir şeyler aktarılabilecek. Ama işçiye şunu da söylemeliyiz. Sen şimdi bunu alsan bile, zayıfladığın anda, burjuvazi kaşıkla verdiğini kepçeyle geri alacaktır. Elbette bu mücadele önemlidir ama esas olan sömürüyü ortadan kaldırmaktır. Burjuvazinin artı değerden bir hakkı yoktur, onun kefesindeki herşeyi alıp işçi sınıfına ve emekçilere vermek gerekiyor, vb...

Ch: Tam üç yıl önce, V. Parti kongresinde; gelecek TİS sürecinde Türk Metal farklı davranacaktır, yerlerde sürünen itibarını toparlamak için "mücadeleci" görünmeye çalışacaktır, eski konumunu yeniden kazanabilmesi için muhtemelen kapitalistler de, MESS de buna anlayış gösterecektir, değerlendirmesi yapılmıştı. Parti üç yıl önce bunu öngörmüştü ve sonuçta olan da bir ölçüde bu oldu.

Bunu öngördüğünüz bir durumda buna göre bir basınç uygularsınız. Nitekim böyle de oldu ve bu basınç altında Türk Metal yeni sözleşmede başka türlü davrandı. Ama bu daha baştan işçilere de bu biçim anlatılmalıydı. Türk Metal'in 2017'de neden başka türlü davranacağı da işlenmeli, MESS taviz verirse bundan dolayı verecektir, denilmeliydi. Nitekim bir bölge raporu, Türk Metal süreçten gerekli dersleri çıkartmıştır, artık fabrikalarda temsilci seçimleri yapıyor, kapı önlerinde direniş örgütlüyor, patronu grevle tehdit ediyor, diye yazıyor.

Bunda Birlik'in çok önemli bir rol oynadığı açık. TİS'te almış mıdır, almamış mıdır tartışması yerine, işçilerin önünde bunu öne çıkartmak gerekirdi. Artık Birlik'siz sözleşme bağlanamıyor demek gerekirdi. Bu politik bir tercihtir, bilerek seçilen bir vurgudur. Eğer siz kazanım olmuştur, alınmıştır diye tartışırsanız, bunu tartışmanın ekseni haline getirirseniz, çok da bir şey anlatamazsınız işçilere. Siz tartışma eksenini başka yerden kuracaksınız. Üç kuruş zam alan işçi bir kazanım elde ettiğini düşünebilir. Ama parti olarak sizin müdahalenizin amacı, işçi hareketini bu küçük çatışmalar üzerinden daha ileriye taşımaktır. Sizin müdahale planınız bu amaca dayalıdır. Bu plan doğrultusunda ne yaptınız ve sonuç ne oldu? Tartışılması gereken budur. Siz eğer TİS'te amaç gerçekleşmiştir derseniz, işçi yatışır, Türk Metal başarı sağlamış gibi olur, siz de boşlukta kalırsınız.

Önemli olan ilkesel ve yöntemsel yaklaşımdır. Gerçekten bazen bazı tavizler sınıfı sizden uzaklaştırır, siz de sürecin size yaramadığını saptarsınız yüreklilikle. Bu sürecin somut nesnel seyrinin bir sonucu olabileceği gibi, sizin hatalı tutum ve politikalarınızdan dolayı da böyle olabilir. Siz sorunu işçiler önünde ortaya koyarken, işçi burada herşeye rağmen bir şey kazandıysa, Metal Fırtınası ve o zamandan beri Birlik'in uyguladığı basınç sayesinde kazandı dersiniz. Ardından da eklersiniz; birliğinizi korumaz, örgütlülüğünüzü güçlendirmezseniz, elde ettikleriniz çok geçmeden elinizden alınır, bunun da bilin!

Biz söylemimizi böyle kurmak durumundayız. Ücretler tabii ki her seferinde kapitalistler tarafından bir biçimde, dolaylı vergilerle, zamlarla vs. geri alınır. Ama işçi sınıfı bu mücadeleler içerisinde eğitilir, birliğini geliştirip güçlendirir, örgütlenmesini pekiştirir. Ve bunda başarılı olunduğu sürece de, elde

edilenler öyle her zaman da kolayca geri alınamaz. İşçi örgütlüyse, birlik halindeyse, kazanımlarının korunmasında duyarlıysa, bu öyle kolay da olmaz. Olsa bile, bizzat buna direnme sürecinin kendisi hareketi yeni düzeylere taşır.

Lassalle'ın ünlü "ücretlerin tunç yasası" düşüncesinin sakatlığı bunu anlayamamasındadır. İşçiler ne yaparsa yapsın ücretler hep asgari düzeyde kalır ya da çok geçmeden bu düzeye geri döner, dolayısıyla buna yönelik mücadelenin, ekonomik mücadelenin ve grevlerin bir anlamı ve yararı yoktur! Böyle denilerek, sınıf mücadelesinin temel bir alanı, sözümona keskin bir söylemle, gerçekte ise kapitalistleri rahatlatacak biçimde boşa çıkartılır. Proudhon'un yaptığı buydu, Lassalle'ın yaptığı bu olmuştu. Bunların tam da işçi sınıfının mücadelesini düzenin sınırları içerisinde tutmaya çalışan küçük-burjuva sosyalizminin temsilcileri olmaları rastlantı değildir.

Ne: Komisyon metninde TİS süreçlerine bakışta esaslı bir sorun yok. Belki TİS süreçlerinin etkili bir mücadele süreci olarak ele alınması sorunu biraz daha kuvvetli konulabilirdi.

Öte yandan bizim TİS süreçlerine müdahalemizin başarısı, büyük ölçüde TİS süreci kapsamındaki işletmelerdeki varlığımıza sıkı sıkıya bağlı. Kuşkusuz buna rağmen bu sürece etkili bir biçimde müdahale edebilmenin yol, yöntem ve araçları var. Ama yine de tutum ve taleplerin işçiler arasında gereğince tartışılabilmesi, TİS sürecinin bir mücadele süreci olarak ilerletilebilmesi, hiç değilse temel işletmelerde var olmaya bağlı.

TİS süreçlerine müdahale kapsamında ilişki kurabildiğimiz bazı ilerici sendikacıların ileri sürdüğü bir argüman var: Siz ne derseniz deyin, bugün işçinin TİS sürecinde temelde ilgilendiği şey, sonuçta ne kadar zam aldığıdır. Öteki maddeler, sosyal haklar vb. işçinin ya özel ilgi alanı dışındadır ya da ikincil önemdedir.

Bu iddialarında haklı olabilirler. Ama işçinin TİS sürecine öyle yaklaşmasını belirleyen, sınıf hareketinin bugünkü durumuyla beraber sendika bürokrasisinin izlediği politikadır. Sorumluluğu işçiye yükleyen bu tutuma vurmalıyız. Ama öte yandan bizzat işçilerin geriliklerinin de üstüne gitmeliyiz. TİS komitelerinin etkin olması, bölümlere dayalı olması, TİS'in tabandan doğru örülerek oluşturulması, bu çerçevede özellikle önemli.

Mesela PETKİM ve TÜPRAŞ'ta bir ölçüde olsun böyle yapılıyor. Bir taslak hazırlanıyor ve temsilciler tarafından bütün bölümlere yayılıyor. Ama bunu mecbur oldukları için yapıyorlar. Çünkü öyle bir kültür yaratılmış zamanında, yapılmazsa işçi hesap soracak. İşçiler taslaklara kendi önerilerini koyuyorlar, öyle oluşturuluyor. Bu sürecin gerçek anlamda bir mücadele süreci olabilmesi ve tabana dayalı olarak işletilmesi sorunu üzerinde özel bir biçimde durmalıyız.

Ch: Ne yoldaş bazı vurguları zayıf bulmuş olsa da bence metin yeterlidir.

My: Evet, bazı vurgular zayıf kalmış olabilir. Ama bu yöntemsel yaklaşımdan geliyor. Biz TİS'i nasıl örgütleyelim diye tartışmak istemedik, sorunun nasıl ele alınması gerektiğine ilişkin esasları ortaya koymaya çalıştık. Bizim sorunumuz TİS uzmanı olmak değil, TİS üzerinden sınıf hareketine politik müdahalede bulunmaktır.

Biriken mücadele potansiyeli ve devrimci müdahale ihtiyacı

D. Demir

Devam etmekte olan MESS Grup TİS süreci ve bu süreçte metal işçilerinin göstereceği refleks, sınıf mücadelesi açısından önemli bir yerde duruyor. Metal işkolunun kapitalist ekonomide tuttuğu özel yerin yanı sıra, metal işçilerinin mücadele deneyimi, birikimi ve potansiyeli göz önüne alındığında da ifade edilebilecek somut bir durum bu. Metal işçileri, sınıf mücadelesi içinde her dönem, bir dizi etkenin doğal sonucu olarak öncü bir rol oynamış, sınıf mücadelesinin motor gücü olarak sürükleyici görevler üstlenmiştir. Son elli yılın birçok deneyimi göz önüne alındığında, önemli mücadele süreçlerinde metal işçilerinin bu rolünü görürüz.

Türkiye ağır bir ekonomik kriz sürecinden geçiyor. Bu süreç toplumsal yaşamın bütününe çok yönlü olarak yansıyor. İşçi sınıfı ve emekçi kitlelerin çalışma ve yaşam koşulları giderek daha da ağırlaşıyor. Sermaye düzeni bütünsel bir keşmekeşin içinde. Ekonomik tablo birçok açıdan bu keşmekeşi hem belirliyor hem de tamamlıyor.

Her geçen gün ağırlaşan krizin faturası işçi sınıfı ve emekçi kitlelere çıkartılıyor. Toplumsal yaşamı derinden etkileyecek bir mahiyette ilerleyen krizin tablosu ve sosyal yıkım anlamına gelen pervasız saldırılar, hemen her toplumsal kesimi etkilediği gibi temelde işçi sınıfını hedef alıyor. Bu tablonun mayaladığı tepki giderek artsa da, henüz kendine bir çıkış yolu bulabilmiş değil. Asgari ücrete sefalet zammı üzerinden somut olarak gözlemlenebilen bu durum, sürükleyici bir dinamiğin ortaya çıkmasıyla farklı bir boyuta evrilme dinamiklerini içinde barındırıyor.

Bu kadar ağır bir tablo karşısında sınıf kitlelerinin durağanlığı, mücadele süreçlerinin sınırlı ve zayıf olması çelişik bir durumu ifade etse de, anlaşılır bir yan taşıyor. Bu tablonun oluşumunda sermaye düzeninin çok yönlü ideolojik, politik ve kültürel kuşatmasının etkisi öne çıkıyor. Sermaye devletinin ve düzen partilerinin ideolojik manipülasyon araçlarının kuşatmasına, mevcut sendikal örgütlülüklerin bürokratik mekanizmalar ile üstlendiği denetleyici ve dizginleyici misyon ekleniyor. Tüm bunlar karşısında işçi sınıfının kendini koruyabilecek, mücadeleyi güçlendirebilecek bir örgütlülük ve birikimden yoksunluğu, tabloyu temel olarak belirliyor. Her dönem şu ya da bu ölçüde hareketliliğini koruyan fabrikalarda oluşan potansiyelin ve ortaya çıkan tepkinin sistematik olarak boşa çıkarılması, kendini farklı bir düzlemde ifade edecek dinamiklerin birikmesini engellerken, tablonun giderek ağırlaşmasını koşullayan yanlar olarak karşımıza çıkıyor. İşçi sınıfı hareketinin içinde bulunduğu kısır döngü ve saldırıların ağırlığı karşısında tepkinin belirgin zayıflığının yarattığı çelişik durum, bu zemin üzerinden hayat buluyor.

Sınıf hareketi ancak, etrafını saran gerici kuşatmanın temel dayanaklarını hedefleyen bir bakış ve mücadeleyle, bugün içinde bulunduğu bu kısır döngüden çıkabilir. Sınıf mücadelesini ilgilendiren en küçük ekonomik sorundan kapsamlı mücadele gündemlerine kadar atılacak her adım, bu temel gerçekliği gözetip, esas hedef olarak önüne koymadan, sınıf hareketinin devrimci gelişiminin önü açılamaz.

Metal Grup TİS süreci etkili bir müdahale, bu kapsamda önemli bir başlık olarak öne çıkıyor.

***

Mevcut tablodan çıkış ihtiyacı, bizi dosdoğru sınıfa devrimci müdahale ve bunun sorunlarına götürmektedir. Sınıf hareketinin nesnel zeminlerde ortaya çıkan çelişkilerinin aşılması, kendiliğindenlikten çıkarak bilinçli bir hedefe evrilen bir hareket karakteri kazanabilmesiyle mümkündür. Sınıf hareketine bütünlüklü devrimci politik müdahaleyle, öncüleri şahsında sınıfı devrimci politikaya kazanma başarısıyla doğru orantılı olarak ilerleyebilecek bir süreçtir bu.

İçinde bulunduğumuz genel atmosferin ağırlığı ne olursa olsun, bunun olanaklarını biriktirmekte, somut bir gerçeklik olarak kendini dayatmaktadır. Sınıf ve emekçi kitlelerde, sermaye düzeninin çok yönlü açmazlarının, krizlerinin yarattığı hoşnutsuzluk beraberinde çıkış arayışlarını getirmektedir. Bu arayış henüz kendiliğinden tepki düzeyindedir. Bu tepki dahi ortaya çıkacak kanallar yaratamamış durumdadır. Fakat sermaye düzeninin temel çelişkilerin üzerini örtecek, sınıf ve emekçi kitleleri denetim altında tutabilecek mekanizmalarının zayıflıyor olması önemlidir.

Sermaye düzeninin bu araçlarının zayıflaması, devrimci müdahalenin gözetmesi ve hesaba katması gereken önemli bir noktadır. Sermaye düzeninin uzun bir süredir yaşadığı rejim krizi, bunun toplum yaşamına yansımaları, AKP'nin yarattığı çatışma ve kutuplaşma ortamı ile ekonomik krizin etkilerinin bir arada düşünülmesi gerekiyor. Burjuva devlet mekanizmasının sarsılması, toplumda "güven" ilişkilerinin zedelenmesi, AKP'nin kitle desteğinin zayıflıyor olması, kitleleri manipüle edebilen burjuva medya ile sermaye düzeninin işçi sınıfı içindeki ajanları olarak hareket eden sendikal bürokrasinin giderek daha fazla teşhir olması vb., sınıfa devrimci siyasal müdahalenin zeminlerini güçlendiriyor. Yaşamın gerçekleri karşısında sermaye düzeninin sınıf kitlelerini etkileyebilmesi, denetimi altında tutabilmesi zorlaşıyor.

Sınıfı hareketlendirebilecek gündemlerin bu gözle irdelenmesi ve müdahaleye konu edilmesinin önemi açık. Asgari ücret, MESS Grup TİS süreci, ekonomik programlar vb. sınıf kitlelerinin daha fazla müdahil olduğu, söz söylediği başlıklar olarak öne çıkıyor. Elbette derinleşen sorunlar karşısında birtakım kırılmalar ve çıkışlar yaşanabilir. Fakat, bu kırılmaların yaratacağı atmosferi de arkasına alarak, devrimci sınıf partisinin bugünden hazırlıklarını yapması, sınıfı devrimcileştirme çabası içinde bu atmosferi en işlevsel bir biçimde değerlendirmesi önemli. Bugünden gerçekleştirilecek hedefli ve isabetli müdahaleler, biriken potansiyelin açığa çıkmasını kolaylaştıracaktır.

Sınıf kitlelerinde derinden derine bir tepki ve mücadele potansiyeli birikiyor olsa da bilinç ve örgütlülük planındaki zayıflığı yeterine açık bir olgudur. Geleceği kazanmanın ancak sınıfın siyasal bilincinde alınacak mesafeden geçtiği bir an bile unutulmamalıdır.

Siyasal gelişmeler...

(Baştarafı s.27'de)

mücadelesi ile iç içe geçmiş durumdadır. En sıradan ekonomik hak mücadelesi bile güçlü bir demokrasi mücadelesi ile iç içe geçmek zorundadır.

İşte bu zorunluluk, işçi sınıfının siyasallaşması, siyasal sınıf bilinci ile davranması için uygun koşulları da yaratacaktır.

Marx'ın veciz deyişi ile "Burjuvazi artık yönetemiyor! Proletarya henüz yönetemiyor!" İşte, proletarya ekonomik ve demokratik mücadelenin iç içe geçtiği bu yeni evrede yönetmeyi de öğrenecektir. Ve gelecek, yönetmeyi öğrenen işçi sınıfının ve ona bu mücadelede Greif'ın, Metal Fırtınası'nın ruhu ve bilinci ile önderlik eden sınıf devrimcilerinin olacaktır.

Siyasal gelişmeler ve işçi hareketi

D. Taylan

Ülkenin içinde debelendiği çok boyutlu kriz tablosu ekonomik ve siyasi boyutları ile sürekli olarak derinleşiyor.

İşçi sınıfı bu çok boyutlu krizin özellikle ekonomik boyutunu her geçen gün daha ağır bir şekilde hissederken, ondan bağımsız bir şekilde ilerliyor izlenimi verse de, derinleşen siyasal kriz de işçilerin duruşunu, değerlendirmelerini ve davranışlarını giderek daha fazla etkiliyor.

Bugün siyasi krizin en belirgin yansıması AKP'nin önlenemeyen gerileyişi. AKP geniş kitleler nezdinde inandırıcılığını ve güvenilirliğini sürekli yitirirken, burjuva siyaset arenasında düzende keskin bir kırılmaya engel olacak alternatifler yaratmak için girişimler hızlanıyor. Bu girişimlerin bir ayağını İBB üzerinden İmamoğlu oluştururken, diğer bir ayağında ise Babacan ve Davutoğlu üzerinden AKP'yi parçalayacak adımların atılması yer alıyor.

Toplumu boğan baskı atmosferi, sürekli yapılan zamların yarattığı ekonomik hoşnutsuzluk, grev yasakları üzerinden alınan sınıfsal tutumlar ise, AKP eksenli dinci gericiliğin etkisindeki işçi sınıfında, bugün için onu açıktan savunma iradesinde zayıflama, yarın için ise bir kopuşa hazırlık olarak gösteriyor.

Özellikle son bir yıldır fabrikalarda AKP'li işçilerin eski türden savunularından eser kalmadı. AKP etkisindeki işçi sınıfının önemli bir kesimi bugün büyük oranda sessiz bir geri çekiliş yaşıyor. Kısmen bu kitleden de hoşnutsuzluk sesleri yükselebiliyor.

Kürt sorunu ve Suriye eksenli konularda siyasi gericiliğin sınıf kitleleri üzerindeki ağırlığı devam etse de, yaşadığı ekonomik yıkım işçi sınıfını da yeni arayışlara yöneltiyor.

Elbette Türkiye tarihi açısından ekonomik yıkımların getirdiği siyasi değişimlere yabancı değiliz. Deyim yerindeyse mutfaktaki yangının hükümetler devirdiği sayısız örneğin tanığıyız. Ancak, bugün bu açıdan çok daha kaotik bir tablo ile karşı karşıyayız. Geçmişte, devlet organizasyonu hükümetlerden görece bağımsız bir gerçeklik iken, bugün AKP şahsında bir parti devleti inşa süreci sözkonusu.

Dolayısıyla geçmişte devletin bekası adına hükümetler gözden çıkarılırken, bugün düzenin değil ama devletin bekasının AKP'nin bekası ile eşitlendiği bir süreçten geçiyoruz.

Yani, düzenin bekası adına yeni alternatifler hazırlansa da, AKP şahsında devletin bekası sorunu bu alternatiflerin devreye sokulmasında burjuva siyaset arenası için bile çok daha gergin bir süreci beraberinde getirecektir.

Bu tablonun işçi sınıfını siyasallaştırma, dahası devrimcileştirme olanaklarını artıracak bir döneme kapı araladığını söyleyebiliriz.

Zira, hala büyük oranda ekonomik çıkarlarının esiri olsa da, gündelik gelişmeler işçi sınıfını her zamankinden daha fazla sınıf refleksi ile davranmaya zorluyor, kapitalizmin bin bir türlü hile ile siyasal alanın dışına ittiği sınıfsal çelişkiler asli zemininde gün yüzüne çıkıyor.

Bugün, düzenin bekası adına alternatif olmaya soyunan tüm odaklar geniş kitleler üzerinde etki yaratabilmek için işçilerin sınıfsal taleplerine yanıt vermek zorundadır. Ama tam da bu noktada, parti devleti inşa sürecinin tek başına AKP'nin değil, burjuvazinin de ihtiyacı olduğu söylenebilir.

Bugün grev yasaklarında ve daha birçok konuda olduğu gibi işçilerin ekonomik talepleri eskisinden çok daha fazla demokrasi

(Devamı s.26'da)

Teslim Demir II. Genç Komünistler Kampı...

Şimdi daha güçlüyüz!

Genç komünistler, uzun bir hazırlık sürecinin ardından II. Teslim Demir Kampı'nı başarıyla gerçekleştirdiler. İlk kampın devamı niteliğinde ele alınan buluşma, gerek ön hazırlığı, gerek sunum ve tartışmalardaki verimliliği, gerekse devrimci iç yaşam bakımından yeni bir düzeyin ifadesi oldu. Dar anlamda bir eğitim çalışmasının ötesine geçen kampımız, bir taraftan genç komünistleri kendi içerisinde daha ileri bir düzlemde bütünleştirdi öte taraftan parti ile bağlarını güçlendirdi.

Kamp gündemleri

Genç komünistler olarak Teslim Demir yoldaşın anısına atfen yaptığımız kamp çalışmalarını parti ile daha ileriden bütünleşmenin, komünist dünya görüşü ekseninde verimli tartışmalar gerçekleştirmenin ve her açıdan güçlenmenin özel bir evresi olarak ele alıyoruz. İkinci kampımız da bu bakışla planlandı ve gündemleri de bu eksende şekillendi.

İlk kampımızda marksist dünya görüşüne giriş bağlamında, aşağıdaki başlıklarını verimli tartışmalara konu etmiştik.;

- "Marksizmin doğuşu: Ütopyadan bilime..."
- "İnsan tarihin öznesidir, değişir ve değiştirir"
- "İşçi sınıfının tarihsel misyonu"
- "Marksist dünya görüşü ve devrimci kimlik"

Bu çalışmanın sonunda ikinci kamp gündemlerine dair öneriler çıkarmıştık. Bu öneriler ve ara dönemde yaptığımız tartışmalar doğrultusunda belirlediğimiz kamp gündemleri ise şunlar oldu:

- Bir dünya görüşü ve eylem kılavuzu olarak tarihsel ve diyalektik materyalizme giriş.

Bu gündem kapsamında doğanın ve toplumsal gelişmenin yasalarını ele aldık. Hemen her bileşen gerek katkılarıyla gerekse soruları ile çalışmanın parçası oldu. Ateşin keşfinden güneşin zaptına, insanlığın tarihsel ilerleyişi canlı tartışmalara konu edildi.

- Parti tarihi

Bu başlık kapsamında, bu topraklarda komünist harekete ebelik eden tarihsel koşullar üzerinden bütünlüklü bir sunum yapıldı. Ardından, Türkiye'de sol hareketin gelişim süreçleri ve komünist hareket şahsında temsil edilen proleter sosyalist çizginin doğumu (1987-1998 arası yıllar), devamında ise '98 sonrası partili dönem ayrıntılı olarak tartışıldı.

- Gençlik içinde parti çalışması

Gençlik hareketinin verili durumu ve gençlik içerisinde yürütülen siyasal çalışmamız bu gündemde ele alındı. Kitle çalışmasının sorunlarının yanı sıra, mücadeleye açık olan genç güçlerin parti çizgisine kazanılmasının önemi üzerine duruldu. Bir dizi somut

deneyimin de ele alındığı bu gündemde; ideolojik donanımın, parti çizgisine hâkim olmanın ve etkin bir politik odak olarak öne çıkmanın önemi üzerinden canlı tartışmalar gerçekleştirildi.

- Gençlik içerisinde kadrolaşma sorunu ve devrimci kimlik

Kampımızın en çok ilgi çeken ve tüm bileşenlerinin bir dizi başlık üzerinden katkı sunduğu gündem, kadrolaşma ve devrimci kimlik sunumu oldu. Sunumda marksist dünya görüşü ve parti çizgisine dayalı bir yaşamı oturmanın, her bir genç komünistin yaşamı ve sosyal pratiği ile komünist kimliğin temsilcisi olabilmesinin önemi ortaya konuldu. Doğayla, toplumla, insanla, partiyle, mücadeleyle vb. kurulan bağların bütünlüğü üzerine duruldu. Tüm bu alanların devrimci kimliğin şekillendiği zeminler olduğu vurgulandı.

- Geçtiğimiz yılın 29 Eylül'ünde ölümsüzlüğe uğurladığımız Sinan yoldaş ile 26 Eylül Ulucanlar Katliamında yitirdiğimiz Habip ve Ümit yoldaşlar şahsında parti şehitleri için bir anma gerçekleştirdik. Anmada yoldaşlarımızın yaşamı ve mücadelesi anlatılarak, devrime bağlılığın ve dava insanı olmanın öneminin altı çizildi. Her birisinin sarsılmaz bir dava insanı olarak hala bize yol gösterdiği vurgulandı. Şiirler okunarak ve marşlar söylenerek anma etkinliği bitirildi.

Politik ön hazırlığın önemi

Kampımız, gündemimize aldığımız her türlü etkinlikte ön hazırlık ve planlamanın kritik önemini bir kez daha gözler önüne serdi. Zira kampta yakalanan düzeyin ve başarısının gerisinde aylara yayılan ön hazırlık süreci belirleyici bir rol oynadı.

Bu bağlamda ilk olarak kampımızın gündemlerini ve hedeflerini özetleyen bir metin hazırlandı ve katılımcılara sunuldu. Bir süreç olarak ele aldığımız kamp çalışmasının startı da bu vesileyle verilmiş oldu. Devamında, saptanan konu başlıkları üzerinden okuma programları oluşturuldu. Hemen her bileşen kamp gündemleri üzerinden kolektif bir okuma ve tartışma sürecinin parçası yapıldı.

Önden yapılan hazırlık ve planlama, kampın örgütlenmesinde de kendisini gösterdi. Diyebiliriz ki, bugünün koşullarında uzun sayılabilecek bir zaman diliminde gerçekleştirdiğimiz kampta hemen hiçbir boşluk ya da aksaklık yaşanmadı.

Şimdi daha güçlüyüz!

Çalışmanın sonunda yapılan değerlendirmelerde, Teslim Demir yoldaşa atfen gerçekleştirdiğimiz ikinci kampın her açıdan güçlendirici bir etkinlik olduğu vurgulandı. Konuşma yapan tüm katılımcılar gerek içerik gerekse devrimci iç yaşam açısından güçlenerek çıktığının altını özel olarak çizdi.

Evet, genç komünistler olarak diyoruz ki: Şimdi daha güçlüyüz. Şimdi devrim davası ile olan bağlarımızı daha ileriye taşımak, Sinan yoldaşın partisiyle çok yönlü bağlar geliştirmek için bir adım daha öndeyiz. Önümüzde ise, kamptan aldığımız kuvvetle devrim mücadelesinin sorumluluklarına daha güçlü sarılma görevi bizleri bekliyor.

Sinan yoldaş yaşıyor, genç komünistler savaşıyor!

Gençlik partiye, devrime!

Gençlik gelecek, gelecek sosyalizm!

Genç Komünistler

Alaattin Karadağ faaliyetleri

İstanbul'dan komünistler olarak Alaattin yoldaşın 10. ölüm yıldönümünde bildiri dağıtımı ve yazılamalar gerçekleştirdik.

Devrimci faaliyetimizi Alaattin yoldaşın ölüm tarihi olan 19 Kasım'ın ön günlerinde gerçekleştirdik. Komünist işçi Alaattin Karadağ'ın sermaye devleti tarafından katledilişini anlatan, işçi ve emekçileri TKİP saflarında mücadeleye çağıran, TKİP İstanbul İl Örgütü imzalı bildirileri, başta Alaattin yoldaşın vurulduğu sokak olmak üzere, Esenyurt'un mahallelerinde yaygın olarak dağıttık.

Ayrıca "Alaattin Karadağ ölümsüzdür! – TKİP" ve "TKİP 21. yılında!" yazılamalarını da Esenyurt ve İstanbul'un başka noktalarına yaygın olarak yaptık.

İstanbul'dan komünistler

Genç komünistlerin kamp izlenimleri

Partimizin çağrısına yanıt vereceğiz!

Toplumsal atmosferin bu denli gericileştiği, baskı ve yasakların arttırıldığı, gözaltı ve tutuklama terörünün yaşandığı böylesi bir dönemde, örgütsel güvenlik esaslarımıza uygun bir şekilde örgütlediğimiz genç komünistler kampımızı başarıyla gerçekleştirmenin sevinci içindeyiz. Kısa ama her anıyla dolu dolu geçen kampımızın her bir yoldaşıma olduğu gibi benim devrimci kimliğime de çok önemli katkıları oldu. Sunumlardan günlük yaşamımızın örgütlenmesine kadar her anının kolektif emeğin bir ürünü olduğu günler geçirdik. Adeta kurmak istediğimiz dünyanın küçük bir provasını gerçekleştirdik.

Sunumlarımız, örgütlediğimiz ilk kampımızda aldığımız kararlar doğrultusunda gelişimimize katkı sunan özenle seçilmiş başlıklardı. Diyalektik materyalizm, gençlik içinde parti çalışması, parti tarihi, devrimci kimlik... Hepsi birbirini bütünleyen, öğretici, tartışma ve anlama yöntemi sunan ve en önemlisi daha detaylı araştırmaya teşvik eden verimli tartışmalardı.

Kampımızda devrim şehitleri anması da yaptık. Genç komünistler olarak küçük bir program hazırladık. Hep bir ağızdan söylediğimiz türkü ve şiirlerimizle, sohbetlerimizle coşku dolu bir anma gerçekleştirdik.

Kampımızı, başta kendisine atfettiğimiz Sinan yoldaşımızı, "Ateşin keşfinden, güneşin zaptına!" bu uğurda yitirdiğimiz her bir devrim şehidini yaşatmanın yolunun onlardan devraldığımız mücadele bayrağını daha da yükselteceğimiz sözünü ve tabii ki partimizin çağrısına yanıt vereceğimizin sözünü vererek sonlandırdık.

Toprak

Yol gösterici bir etkinlik!

II. Teslim Demir Genç Komünistler kampını başarıyla gerçekleştirebilmenin coşkusuyla selamlar. Teslim Demir yoldaşın ve partinin çağrısına kulak vererek gerçekleştirdiğimiz kampımız örgütleniş ve işleyiş bakımından oldukça iyi geçti. Sunumlar verimli ve nitelikliydi, kolektif gerçekleştirdiğimiz tartışmalarımız ile verimli bir süreç örgütledik. Diyalektik tartışmasından Marksizm tartışmasına ve parti tarihi tartışmalarına kadar kampımız, ideolojik donanımızı daha ileriye taşıyabilmek için neler yapılması gerektiği noktasında yol gösterici oldu.

Kampta gerçekleştirdiğimiz anmamız da bütünleyici ve birleştiriciydi. Yoldaşlarımızı anarken onları yaşatmanın yanı başımızdaki yoldaşı sahiplenmek ve et-tırnak misali hareket edebilmekten geçtiğini vurguladık.

Son olarak, Teslim Demir yoldaşın çağrısına kulak vermenin devrim davasını güçlendirmekten ve onun öncü müfrezesi olan partiyi büyütmekten geçtiğini düşünüyorum. Geçmişi aşıyor, geleceğe daha emin adımlarla yürüyoruz. Çünkü artık daha güçlüyüz.

Sefa

Kampımızda "yapı"ya yeni bir tuğla yerleştirdik!

Bir yıl önce kızıl bayraklarla, genç komünistler olarak omuzlarımızda uğurladığımız yoldaşımıza atfen II. Teslim Demir Genç Komünistler Kampı'mızı başarıyla gerçekleştirdik. (...)

Kampımızda "yapı"ya yeni bir tuğla yerleştirdik. Şimdi her bir genç komünist yapıyı yükseltecek olan pratik ve ideolojik güce kavuşmak için yeni adımlar atmalıdır. Kampımızın başarısını kalıcılaştıracak ve garantileyecek olan, bundan sonra ortaya koyacağımız çaba olacaktır.

Bunun için genç komünistler olarak gençliğe partimizin çağrısını daha güçlü taşıyabilmeliyiz. İnisiyatifli, yaratıcı ve sürekliliği olan bir çalışmayı üniversiteler, liseler başta olmak üzere yaşamın her alanında örgütleyebilmeliyiz. (...)

Hasret

Kolektif emeğin ürünü bir kamp!

(...) Her gününün kolektif bir emek ve çaba ile planlandığı, yoğun, verimli, canlı tartışmaların yaşandığı bir kamp gerçekleştirdik.

Ekim, yeni bir gelenek, yeni bir kültür olarak ortaya çıktığından bu yana marksist dünya görüşü temelinde güçlü ideolojik birikim yarattı. (...) Gerçekleştirdiğimiz kamp vesilesiyle genç komünistler olarak yaratılmış bu birikimle donanmak en büyük hedeflerimizden biriydi. Diyalektik materyalizm, Parti tarihi ve Marksizm üzerine yapılan sunumlar ve gerçekleştirdiğimiz tartışmalar bizlere göstermiştir ki, ideolojik birikimimize hâkim olabilmek için daha fazla çaba harcamalı, daha çok okumalıyız. Devrimci kimlik üzerine gerçekleştirdiğimiz çok yönlü ve anlamlı tartışmaların bizlerin eksikliklerine ve üstünlüklerine ışık tuttuğu fikrindeyim. Yaşadığımız kapitalist sistemin yaratmaya çalıştığı yoz kültürün içinde yeni bir kültürü inşa etme sorumluluğu ile, başta kendimiz olmak üzere insanları ve dünyayı değiştirme hedefinde daha çok ısrar etmeli ve çaba harcamalıyız. (...)

Kampta, Eylül ayında başta Ulucanlar Katliamında yitirdiğimiz parti şehitlerimiz Habip Gül ve Ümit Altıntaş olmak üzere, yine geçtiğimiz sene Eylül ayında yitirdiğimiz Sinan yoldaşımız şahsında tüm yitirdiğimiz değerlerimiz için gerçekleştirdiğimiz anma etkinliği anlamlı, duygulu ve çok etkileyici idi. Yoldaşlarımız için yapılan konuşma, ardından okuduğumuz şiirler ve söylediğimiz türküler, düşenler ve yola devam edenler arasında bir köprü işlevi görürken, onların yaşamlarını yitirseler de mücadele uğrunda ölümsüzleştiklerini hissettirdi bana. (...)

Kampta elbette birçok konu üzerine konuştuk, tartıştık, anlamlı şeyler kattık, aldık, ancak ne kadar verim aldığımız pratik yaşamımızdan anlaşılacaktır. Güçlü yanlarımıza dayanarak pratikte eksik yönlerimizi aşmalı, ideolojik-teorik birikimimize sahip olmak için okumalarımızı hızlandırma noktasında daha fazla çaba sarf etmeliyiz.

Deniz

Kampımızı başarıyla gerçekleştirdik!

Siyasal gericiliğin arttığı, baskı ve zulmün katmerlendiği bir süreçten geçiyoruz. Ekonomik kriz, yönetememe sorunu, siyasi kriz sermaye düzeninin boğazını sıkan bir ip gibi gergin. Bizler ise, genç komünistler olarak, sermaye düzeninin ayağının altından sandalyesini çekmek için hazırlığımızı yapıyoruz.

Genç komünistler olarak kampımızı başarıyla gerçekleştirdik. Teorik açıdan, devrimci kimlik açısından, kolektif yaşam açısından epey yol kat ettik ve ediyoruz da.

Ve bizler biliyoruz ki, bu düzen böyle gitmeyecek! Çünkü, gençlik gelecek, gelecek sosyalizm!

Başak

Her açıdan verimli bir kamp!

Siyasal atmosferin ve ekonomik krizin giderek ağırlaştığı, hiçbir muhalif sesin çıkmadığı bir atmosferde kampımızı hiçbir sorun yaşamadan başarı ile gerçekleştirmiş olduk. Her şeyi ile kolektif örgütlediğimiz kampımızın biz genç komünistler için her açıdan verimli geçti. Kampımızın isminden de anlaşılacağı gibi bu kampı Teslim Demir yoldaşa atfetmiş bulunuyoruz. Sinan (Teslim) yoldaşın bize devrettiği mücadele bayrağını daha yükseklere taşımanın hazırlıklarına devam ediyoruz.

Sermaye devleti son bir yıl içinde farklı kentlerde operasyonlar yapmış ve bizleri tutuklamaya çalışarak çalışmamızı engelleyeceğini sanmıştır. Ama çabaları beyhudedir. Bizler bulunduğumuz her alanda devrim mücadelesini ve işçi sınıfının partisinin sesini yükseltmeye devam edeceğiz. Sinan, Ümit, Habip, Hatice ve Alaattin yoldaşlardan devraldığımız devrim mücadelesini ilmek ilmek örmeye devam edeceğiz.

Selam olsun Yeni Ekimlerin Partisi'ne!

Canan

"Vardım, varım, varolacağım!"

"Bugün burjuvazi ve sosyal hainler Berlin'de bayram ediyorlar- Karl Liebknecht ve Rosa Luxemburg'u katletmeyi başardılar. Dört yıldır talan ve soygun uğruna işçilerin kitlesel kırımına neden olan Ebert ve Scheidemannlar, şimdi de proleter liderlerin cellatları rolünü üstlendiler. Alman Devrimi örneği, 'demokrasi'nin yalnızca burjuva soygununun ve en vahşi şiddetin bir kamuflajı olduğunu kanıtlıyor..."

(Lenin, 19 Ocak 1919)

28-29 Ocak 1921'de katledildiler...

Mustafa Suphi ve 14 yoldaşını anıyoruz!

"Coğrafi konumundan dolayı, Türkiye daima Asya ve Avrupa arasında bir bağ oluşturmuş ve kapitalizmin dolaysız baskısı altında ezilmiştir.

"Bütün bunlar bizlere dünya devriminin gelecek safhasında Türk proletaryasının önemli bir yer işgal edeceğini gösteriyor."

Mustafa Suphi